Παύλος κλητὸς ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ Σωσθένης ὁ 1 ἀδελφός, τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ τῆ οὖση ἐν Κορίνθω, ἡγιασμένοις ἐν χριστῷ 2 Ἰησοῦ, κλητοῖς ἀγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπω, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν: χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη 3 ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ μου πάντοτε περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ τῇ δοθείσῃ 4 ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὅτι ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ 5 πάσῃ γνώσει, καθὼς τὸ μαρτύριον τοῦ χριστοῦ ἐβεβαιώθη ἐν ὑμῖν: ὥστε 6 ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι ἐν μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους ἡ τὴν

¹ κλητός, called, summoned. ² Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ³ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁴ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁷ πάντοτε, always, at all times. ⁸ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁹ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁰ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹¹ βεβαιόω, confirm, secure. ¹² ὑστερέω, lack, need. ¹³ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹⁴ ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly.

ἀποκάλυψιν¹ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅς καὶ βεβαιώσει² ὑμᾶς ἔως 8 τέλους,³ ἀνεγκλήτους⁴ ἐν τῆ ἡμέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Πιστὸς ὁ 9 θεός, δι' οῦ ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν⁵ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, 10 ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα, ὅτε δὲ κατηρτισμένοι ἐν τῷ αὐτῷ νοῖ καὶ ἐν τῇ αὐτῷ γνώμη. Ἦδηλώθη ἡ γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί 11 μου, ὑπὸ τῶν Χλόης, ὅτι ἔριδες ἐν ὑμῖν εἰσιν. Λέγω δὲ τοῦτο, ὅτι ἕκαστος 12 ὑμῶν λέγει, Ἡγὼ μέν εἰμι Παύλου, Ἡγὼ δὲ Ἀπολλώ, Ἦνὸ δὲ Κηφᾶ, Ἦνὸ δὲ χριστοῦ. Μεμέρισται ὁ χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη ἡ ὑπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ 13 ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, 14 εἰ μὴ Κρίσπον καὶ Γάϊον: ὑ ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα ἐβάπτισα.

 ¹ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling.
 ² βεβαιόω, confirm, secure.
 ³ τέλος, ους, τό, end, purpose.
 ⁴ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless.
 ⁵ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution.
 ⁶ σχίσμα, τος, τό, tear, division.
 ⁷ καταρτίζω, mend, fit.
 ⁸ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty.
 ⁹ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion.
 ¹⁰ δηλόω, show, make clear.
 ¹¹ χλόη, ης, ἡ, fresh growth, grass.
 ¹² ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention.
 ¹³ Απολλώς, ὁ, Apollos.
 ¹⁴ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas.
 ¹⁵ Γάϊος, ου, ὁ, Gaius.

Έβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ¹ οἶκον: λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. 17
Οὐ γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι: οὐκ ἐν σοφίᾳ λόγου, ἵνα μὴ κενωθῆ² ὁ σταυρὸς³ τοῦ χριστοῦ.

Ό λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ³ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία⁴ ἐστίν, τοῖς δὲ 18 σωζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν 19 σοφῶν,⁵ καὶ τὴν σύνεσιν⁴ τῶν συνετῶν⁻ ἀθετήσω.⁵ Ποῦ° σοφός;⁵ Ποῦ° 20 γραμματεύς; Ποῦ° συζητητὴς¹⁰ τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν¹¹ ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ¹² γὰρ ἐν τῆ σοφία τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ 21 κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν¹³ ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας⁴ τοῦ κηρύγματος¹⁴ σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ¹² καὶ Ἰουδαῖοι σημεῖον αἰτοῦσιν, 22 καὶ Ἑλληνες¹⁵ σοφίαν ζητοῦσιν: ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον,¹6 23 Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον,¹⁻ ελλησιν¹⁵ δὲ μωρίαν:⁴ αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς,¹ѕ 24

¹ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ² κενόω, empty, make void. ³ σταυρός, οῦ, ὁ, cross. ⁴ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ⁵ σοφός, wise. ⁶ σύνεσις, εως, ἡ, understanding, insight. ⁷ συνετός, intelligent, clever. ⁸ ἀθετέω, reject, annul. ⁹ ποῦ, where? ¹⁰ συζητητής, οῦ, ὁ, disputer, debater. ¹¹ μωραίνω, make foolish, make tasteless. ¹² ἐπειδή, since, because. ¹³ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹⁴ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ¹⁵ Έλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ¹⁶ σταυρόω, crucify. ¹⁷ σκάνδαλον, ου, τό, cause of stumbling, snare. ¹⁸ κλητός, called, summoned.

Ιουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν, ¹ χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. Ότι τὸ 25 μωρὸν ² τοῦ θεοῦ σοφώτερον ³ τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς ⁴ τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον ⁵ τῶν ἀνθρώπων ἐστίν.

¹ Έλλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ² μωρός, foolish, stupid. ³ σοφός, wise. ⁴ ἀσθενής, weak, infirm. ⁵ ἰσχυρός, strong, mighty. ⁶ κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ⁷ δυνατός, powerful, possible. ⁸ εὐγενής, noble, high-born. ⁹ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁰ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹¹ ἀγενής, base, low. ¹² ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹³ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁴ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁵ ἀγιασμός, οῦ, ὁ, consecration, holiness. ¹⁶ ἀπολύτρωσις, εως, ἡ, redemption, deliverance.

Κάγω ἐλθων πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' ὑπεροχὴν¹ λόγου ἢ σοφίας 2 καταγγέλλων² ὑμῖν τὸ μαρτύριον³ τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν 2 ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.⁴ Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ⁵ 3 καὶ ἐν φόβῳ⁶ καὶ ἐν τρόμῳⁿ πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ 4 κήρυγμά⁵ μου οὐκ ἐν πειθοῖς³ ἀνθρωπίνης¹⁰ σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει¹¹ πνεύματος καὶ δυνάμεως: ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ἦ ἐν σοφία ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.

Σοφίαν δὲ λαλούμεν ἐν τοῖς τελείοις: ¹² σοφίαν δὲ οὐ τοῦ αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν 6 ἀρχόντων ¹³ τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων: ¹⁴ ἀλλὰ λαλούμεν σοφίαν 7 θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, ¹⁵ τὴν ἀποκεκρυμμένην, ¹⁶ ἣν προώρισεν ¹⁷ ὁ θεὸς πρὸ ¹⁸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν: ἣν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων ¹³ τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν: 8 εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἄν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν: ⁴ ἀλλὰ καθὼς 9

¹ ὑπεροχή, ῆς, ἡ, superiority, authority. ²καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ³ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ⁴ σταυρόω, crucify. ⁵ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ⁶ φόβος, ου, ὁ, fear, terror. ⁷ τρόμος, ου, ὁ, trembling, quaking. ⁸ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁹ πειθός, persuasive. ¹⁰ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ¹¹ ἀπόδειξις, εως, ἡ, proof, demonstration. ¹² τέλειος, complete, perfect. ¹³ ἄρχων, οντος, ὁ, ruler, prince. ¹⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁶ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ¹⁷ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹⁸ πρό, before (gen), before.

γέγραπται, ή οφθαλμός οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν ανθρώπου οὐκ ανέβη, ἃ ἡτοίμασεν ό θεὸς τοῖς αγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν δὲ ὁ 10 θεὸς ἀπεκάλυψεν³ διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ: τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾳ, * καὶ τὰ βάθη τοῦ θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα 11 τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῷ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεύμα τού θεού. Ἡμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεύμα τού κόσμου ἐλάβομεν, ἀλλὰ τὸ 12 πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα ἡμῖν. Ἡ καὶ 13 λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς ἀνθρωπίνης σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς ὁ πνεύματος άγίου, πνευματικοῖς 10 πνευματικὰ 10 συγκρίνοντες. 11 Ψυχικὸς 12 δὲ 14 ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ: μωρία 3 γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς 14 ἀνακρίνεται. 15 Ο δὲ πνευματικὸς 10 15 άνακρίνει 15 μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς ἀνακρίνεται. 15 Τίς γὰρ ἔγνω νοῦν 16 16

¹ οὖς, ους, τό, ear. ² ἑτοιμάζω, prepare, make ready. ³ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ⁴ ἐρευνάω, search diligently. ⁵ βάθος, ους, τό, depth, deep. ⁶ οὕτως, thus, so. ⁻ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁵ διδακτός, instructed, taught. 9 ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ¹¹ πνευματικός, spiritual. ¹¹ συγκρίνω, combine, compare. ¹² ψυχικός, natural, wordly-minded. ¹³ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ¹⁴ πνευματικώς, spiritually, in a spiritual manner. ¹⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹⁶ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 3:2

κυρίου, δς συμβιβάσει¹ αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν² χριστοῦ ἔχομεν.

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς πνευματικοῖς, ἀλλ' ὡς 3 σαρκικοῖς, 4 ως νηπίοις 5 ἐν χριστῷ. Γάλα 6 ὑμᾶς ἐπότισα, 7 καὶ οὐ βρῶμα: 8 οὔπω 9 2 γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε: ἔτι γὰρ σαρκικοί ἐστε: ὅπου γὰρ ἐν 3 ύμῖν ζῆλος 10 καὶ ἔρις 11 καὶ διχοστασίαι, 12 οὐχὶ σαρκικοί 4 ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; Όταν γὰρ λέγη τις, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, 4 Έγὼ Ἀπολλώ, 13 οὐχὶ σαρκικοί 4 ἐστε; Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ Ἀπολλώς, 13 5 άλλ' ἢ διάκονοι δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ ἑκάστω ως ὁ κύριος ἔδωκεν; Ἐγω 6 ἐφύτευσα, 15 Ἀπολλως 13 ἐπότισεν, 7 ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξανεν. 16 16 16 15 Οστε οὔτε ὁ φυτεύων 7 ἐστίν τι, οὔτε ὁ ποτίζων, ⁷ ἀλλ' ὁ αὐξάνων ¹⁶ θεός. Ὁ φυτεύων ¹⁵ δὲ καὶ ὁ ποτίζων ⁷ 8 ἕν εἰσιν: ἕκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν $^{^{17}}$ λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον. $^{^{18}}$ Θεοῦ 9 γάρ ἐσμεν συνεργοί: 19 θεοῦ γεώργιον, 20 θεοῦ οἰκοδομή 21 ἐστε.

¹ συμβιβάζω, hold together, instruct. ² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³ πνευματικός, spiritual. ⁴ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁵ νήπιος, infant, child. ⁶ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ⁷ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁸ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁹ οὖπω, not yet. ¹⁰ ζῆλος, ου, ὁ, zeal, jealousy. ¹¹ ἔρις, ιδος, ἡ, strife, contention. ¹² διχοστασία, ας, ἡ, dissension, division. ¹³ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹⁴ διάκονος, ου, ὁ, minister, deacon. ¹⁵ φυτεύω, plant. ¹⁶ αὐξάνω, cause to grow, increase. ¹⁷ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ¹⁸ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁹ συνεργός, οῦ, ὁ, fellow worker. ²⁰ γεώργιον, ου, τό, cultivated land, field. ²¹ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification.

Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς¹ ἀρχιτέκτων² θεμέλιον³ 10 τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ.⁴ "Εκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ.⁴ 11 Θεμέλιον³ γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον,⁵ ὅς ἐστιν Ἰησοῦς χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ⁴ ἐπὶ τὸν θεμέλιον³ τοῦτον χρυσόν,⁶ 12 ἄργυρον,⁻ λίθους τιμίους,⁶ ξύλα,² χόρτον,ⁿ καλάμην,ⁿ ἑκάστου τὸ ἔργον 13 φανερὸν² γενήσεται: ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει,¹³ ὅτι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται:¹⁴ καὶ ἐκάστου τὸ ἔργον όποῖόν¹⁵ ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει.¹6 Εἴ τινος τὸ ἔργον μένει ὅ 14 ἐποικοδόμησεν,⁴ μισθὸν¹⁻ λήψεται. Εἴ τινος τὸ ἔργον κατακαήσεται,¹8 15 ζημιωθήσεται:¹° αὐτὸς δὲ σωθήσεται, οὕτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς ễ θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν 16 ναὸν τοῦ θεοῦ φθείρει, 20 φθερεῖ τοῦτον ὁ θεός: ὁ γὰρ ναὸς τοῦ θεοῦ ἄγιός

¹σοφός, wise. ²ἀρχιτέκτων, ονος, ὁ, master builder. ³θεμέλιος, ου, ὁ, foundation. ⁴ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁵ κεῖμαι, lie, be laid. ⁶χρυσός, οῦ, ὁ, gold, anything made of gold. ⁷ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ⁸τίμιος, precious, honorable. ⁹ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹⁰χόρτος, ου, ὁ, grass, hay. ¹¹ καλάμη, ης, ἡ, stubble, straw. ¹² φανερός, manifest, apparent. ¹³δηλόω, show, make clear. ¹⁴ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁵ ὁποῖος, what sort of, what kind of. ¹⁶δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁷ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ¹⁸ κατακαίω, burn up, consume entirely. ¹⁹ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon. ²⁰ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ²¹ οἰκέω, inhabit, dwell. ²² φθείρω, destroy, corrupt.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 3:18

έστιν, οἵτινές έστε ύμεῖς.

Μηδεὶς ἐαυτὸν ἐξαπατάτω: ἐἴ τις δοκεῖ σοφὸς ² εἶναι ἐν ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, 18 μωρὸς ³ γενέσθω, ἵνα γένηται σοφός. ⁴ Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία ¹ 19 παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος ἡ τοὺς σοφοὺς ² ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν, Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, 20 ὅτι εἰσὶν μάταιοι. Ἦποτε μηδεὶς καυχάσθω ἐν ἀνθρώποις: πάντα γὰρ ὑμῶν 21 ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε Ἀπολλώς, εἴτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε 22 θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, ² εἴτε μέλλοντα: πάντα ὑμῶν ἐστιν, ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, 23 χριστὸς δὲ θεοῦ.

¹ ἔξαπατάω, seduce wholly, deceive. ²σοφός, wise. ³ μωρός, foolish, stupid. ⁴ μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ⁵ δράσσομαι, catch, seize. ⁶ πανουργία, ας, ή, cleverness, craftiness. Trickery. ⁷ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ⁸ μάταιος, vain, useless. ⁹ καυχάομαι, boast, glory. ¹⁰ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ¹¹ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹² ἐνίστημι, be present, place in or upon.

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω¹ ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας² χριστοῦ καὶ οἰκονόμους³ 4 μυστηρίων⁴ θεοῦ. Ὁ δὲ λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις,³ ἴνα πιστός τις 2 εὑρεθῆ. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν⁵ ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν ἀνακριθῶ,⁶ ἢ ὑπὸ 3 ἀνθρωπίνης⁻ ἡμέρας: ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν⁵ ἀνακρίνω.⁶ Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ⁵ 4 σύνοιδα,² ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι:¹⁰ ὁ δὲ ἀνακρίνων⁶ με κύριός ἐστιν. 5 Ὠστε μὴ πρὸ¹¹ καιροῦ τι κρίνετε, ἔως ἄν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει¹² τὰ κρυπτὰ¹³ τοῦ σκότους,¹⁴ καὶ φανερώσει¹⁵ τὰς βουλὰς¹⁶ τῶν καρδιῶν: καὶ τότε ὁ ἔπαινος¹⁻ γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα¹⁸ εἰς ἐμαυτὸν⁸ καὶ Ἀπολλω̂¹⁹ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν 6 ἡμῖν μάθητε²⁰ τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν,²¹ ἵνα μὴ εἶς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς φυσιοῦσθε²² κατὰ τοῦ ἑτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει;²³ Τί δὲ ἔχεις ὃ οὐκ ἔλαβες; 7

¹λογίζομαι, calculate, consider. ² ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ³ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ⁴ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁵ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁶ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁷ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁸ ἑμαυτοῦ, of myself. ⁹ σύνοιδα, know, be conscious of. ¹⁰ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ¹¹ πρό, before (gen), before. ¹² φωτίζω, give light, enlighten. ¹³ κρυπτός, hidden, secret. ¹⁴ σκότος, ους, τό, darkness. ¹⁵ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁶ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁷ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁸ μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹⁹ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ²⁰ μανθάνω, learn, ascertain. ²¹ φρονέω, think, judge. ²² φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ²³ διακρίνω, discriminate, judge.

Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυχᾶσαι ως μὴ λαβών; "Ηδη κεκορεσμένοι ἐστέ, ἤδη 8 ἐπλουτήσατε,³ χωρὶς⁴ ἡμῶν ἐβασιλεύσατε:⁵ καὶ ὄφελόν˚ γε⁻ ἐβασιλεύσατε,⁵ ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. s Δ οκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς ἀποστόλους 9 ἐσχάτους ἀπέδειξεν $^{\circ}$ ώς ἐπιθανατίους: $^{\circ}$ ὅτι θέατρον $^{\circ}$ ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ 12 διὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ φρόνιμοι 13 ἐν 10χριστῷ: ἡμεῖς ἀσθενεῖς, 14 ὑμεῖς δὲ ἰσχυροί: 15 ὑμεῖς ἔνδοξοι, 16 ἡμεῖς δὲ ἄτιμοι. 17 11 18 Τῆς ἄρτι 19 ώρας καὶ πεινώμεν 20 καὶ διψώμεν 21 καὶ γυμνητεύομεν 22 καὶ κολαφιζόμεθα, 23 καὶ ἀστατοῦμεν, 24 καὶ κοπιῶμεν 25 ἐργαζόμενοι 26 ταῖς ἰδίαις 12 χερσίν: λοιδορούμενοι² εὐλογοῦμεν:28 διωκόμενοι άνεχόμεθα:³⁰ 13 βλασφημούμενοι³¹ παρακαλοῦμεν: ώς περικαθάρματα 32 έγενήθημεν, πάντων περίψημα³³ ἕως ἄρτι. 19

¹ καυχάομαι, boast, glory. ² κορέννυμι, satiate, fill. ³ πλουτέω, be rich, become rich. ⁴ χωρίς, separate, apart from (gen). ⁵ βασιλεύω, reign, rule. ⁶ ὄφελον, would that (used to express a fruitless wish) ⁷ γέ, indeed, at least. ⁸ συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. ⁹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹⁰ ἐπιθανάτιος, condemned to death. ¹¹ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ¹² μωρός, foolish, stupid. ¹³ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁴ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁵ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁶ ἔνδοξος, honored, glorious. ¹⁷ ἄτιμος, without honor, dishonored. ¹⁸ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹⁹ ἄρτι, now, just now. ²⁰ πεινάω, hunger, am hungry. ²¹ διψάω, thirst, thirst for. ²² γυμνητεύω, am poorly clad. ²³ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ²⁴ ἀστατέω, be unsettled, be homeless. ²⁵ κοπιάω, toil, labor. ²⁶ ἐργάζομαι, work, word. ²⁷ λοιδορέω, abuse, revile. ²⁸ εὐλογέω, bless. ²⁹ διώκω, pursue, persecute. ³⁰ ἀνέχομαι, endure, bear with. ³¹ βλασφημέω, revile, blaspheme. ³² περικάθαρμα, τος, τό, dirt, refuse. ³³ περίψημα, τος, τό, dirt, dregs.

Οὐκ ἐντρέπων¹ ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου ἀγαπητὰ νουθετῶ.² Ἑὰν 14 γὰρ μυρίους³ παιδαγωγοὺς⁴ ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλοὺς πατέρας: ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, 16 μιμηταί⁵ μου γίνεσθε. Διὰ τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον,⁴ ὅς ἐστιν τέκνον μου 17 ἀγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίῳ, ὅς ὑμᾶς ἀναμνήσει⁻ τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ⁵ ἐν πάση ἐκκλησίᾳ διδάσκω. Ὠς μὴ ἐρχομένου δέ 18 μου πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν² τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως¹⁰ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ 19 κύριος θελήση, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων,² ἀλλὰ τὴν δύναμιν. Οὐ γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί θέλετε; Ἐν 20 ῥάβδῳ¹¹ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπη πνεύματί τε πραότητος;¹²

¹ ἐντρέπω, turn about, reverence. ² νουθετέω, admonish, exhort. ³ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⁴ παιδαγωγός, οῦ, ὁ, tutor, guardian. ⁵ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ⁶ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ⁷ ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ⁸ πανταχοῦ, everywhere. ⁹ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁰ ταχέως, quickly, soon. ¹¹ ῥάβδος, ου, ἡ, staff, rod. ¹² πραΰτης, mildness, gentleness.

"Ολως 1 ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, 2 καὶ τοιαύτη πορνεία, 2 ἥτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν 5 ονομάζεται, δόστε γυναϊκά τινα τοῦ πατρὸς ἔχειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι 2 έστέ, καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, τνα ἐξαρθῆ ἐκ μέσου ὑμῶν ὁ τὸ ἔργον τούτο ποιήσας. Έγω μὲν γὰρ ως ἀπων 7 τῷ σώματι παρων 8 δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη 3 κέκρικα ώς παρών, $^{\$}$ τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον, $^{?}$ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ 4 κυρίου ήμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῆ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ 5 Σαταν \tilde{a}^{10} εἰς ὄλεθρον \tilde{a}^{11} τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῆ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου $\overline{\text{Υμσοῦ. Oὐ καλὸν τὸ καύχημα}^{12} ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ<math>\overline{\text{Υλ}}^{13}$ ζύμη $\overline{\text{Υλ}}^{14}$ ὅλον τὸ $\overline{\text{Υλ}}$ φύραμα¹⁵ ζυμοῖ; ¹⁶ Ἐκκαθάρατε ¹⁷ τὴν παλαιὰν ¹⁸ ζύμην, ¹⁴ ἵνα ἦτε νέον ¹⁹ φύραμα, ¹⁵ 7 καθώς ἐστε ἄζυμοι. 20 Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα 21 ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη 22 χριστός: 8ώστε ἑορτάζωμεν, 23 μὴ ἐν ζύμη 14 παλαιᾳ, 18 μηδὲ ἐν ζύμη 14 κακίας 24 καὶ πονηρίας,

¹ δλως, altogether, completely. ² πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ³ ὀνομάζω, name, give a name to. ⁴ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁵ πενθέω, mourn, lament. ⁶ ἐξαίρω, remove, drive away. ⁷ ἄπειμι, go away, depart. ⁸ πάρειμι, be present, have arrived. ⁹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹⁰ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ¹¹ ὅλεθρος, ου, ὁ, destruction, death. ¹² καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹³ μικρός, small, little. ¹⁴ ζύμη, ης, ἡ, leaven, ferment. ¹⁵ φύραμα, τος, τό, that which is mixed, lump. ¹⁶ ζυμόω, leaven, ferment. ¹⁷ ἐκκαθαίρω, cleans ethoroughly, clean out. ¹⁸ παλαιός, old, ancient. ¹⁹ νέος, new, young. ²⁰ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ²¹ πάσχα, τό, passover, passover feast. ²² θύω, sacrifice, kill. ²³ ἐορτάζω, celebrate a feast, keep a feast. ²⁴ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ²⁵ πονηρία, ας, ἡ, iniquity, wickedness.

άλλ' ἐν ἀζύμοις¹ εἰλικρινείας² καὶ ἀληθείας.

"Έγραψα ὑμῖν ἐν τῇ ἐπιστολῇ μὴ συναναμίγνυσθαι πόρνοις: καὶ οὐ πάντως 9 τοῖς πόρνοις τοῦ κόσμου τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις, ἢ ἄρπαξιν, ἢ ἐἰδωλολάτραις: ἐπεὶ όφείλετε ἀρα ἐἐκ τοῦ κόσμου ἐξελθεῖν. Νῦν δὲ ἔγραψα 11 ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι, ἐἀν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος ἢ ἤ πόρνος, ἢ πλεονέκτης, ἢ εἰδωλολάτρης, ἢ λοίδορος, ἡ ἢ μέθυσος, ἡ ἄρπαξ: τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. Ἡ Τί γάρ μοι καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω ὑμεῖς 12 κρίνετε; Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. Καὶ ἐξαρεῖτε τὸν πονηρὸν ἐξ ὑμῶν αὐτῶν.

Τολμ \tilde{a}^{1} τις ὑμῶν, πρᾶγμ a^{20} ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, a 6 καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ ἐν 2 ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ἐστε κριτηρίων ἐλαχίστων; Οὐκ οἴδατε ὅτι 3

¹ ἄζυμος, unleavened, paschal feast. ² εἰλικρίνεια, ας, ἡ, sincerity, purity of motive. ³ ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ⁴ συναναμίγνυμι, associate with, mingle. ⁵ πόρνος, ου, ὁ, fornicator, immoral person. ⁶ πάντως, altogether, by all means. ⊓ πλεονέκτης, ου, ὁ, covetous or greedy person. ⁶ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ⁰ εἰδωλολάτρης, ου, ὁ, image worshiper, idolater. ¹¹ ἐπεί, when, since. ¹¹ ὀφείλω, owe, ought. ¹² ἄρα, so, then. ¹³ ὀνομάζω, name, give a name to. ¹⁴ λοίδορος, ου, ὁ, reviler, abusive person. ¹⁵ μέθυσος, ου, ὁ, drunkard. ¹⁶ συνεσθίω, eat with. ¹⁻ ἔσω, within, inside. ¹⁵ ἐξαίρω, remove, drive away. ¹⁰ τολμάω, dare, endure. ²⁰ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ²¹ ἄδικος, unjust, unrighteous. ²² ἀνάξιος, unworthy, incompetent. ²³ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ²⁴ ἐλάχιστος, least, smallest.

άγγέλους κρινοῦμεν; Μήτι 1 γε 2 βιωτικά; 3 Βιωτικὰ 3 μὲν οὖν κριτήρια 4 ἐὰν ἔγητε, 4 τοὺς ἐξουθενημένους 5 ἐν τῆ ἐκκλησία, τούτους καθίζετε. 6 Πρὸς ἐντροπὴν 7 ὑμῖν 5 λέγω. Οὕτως οὐκ ἔνι $^{^5}$ ἐν ὑμῖν σοφὸς $^{^9}$ οὐδὲ εἶς, ὃς δυνήσεται διακρῖναι $^{^{10}}$ ἀνὰ $^{^{11}}$ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀδελφὸς μετὰ ἀδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ 6 ἀπίστων; ¹² "Ηδη μὲν οὖν ὅλως ¹³ ἥττημα ¹⁴ ὑμῖν ἐστιν, ὅτι κρίματα ¹⁵ ἔχετε μεθ' 7έαυτῶν. Δ ιὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀδικεῖσθε; Δ ιὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; δ Άλλὰ ὑμεῖς ἀδικεῖτε 16 καὶ ἀποστερεῖτε, 17 καὶ ταῦτα ἀδελφούς. 18 Η οὐκ οἴδατε 9 ότι ἄδικοι 18 βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν; 19 Μὴ πλανᾶσθε: 20 οὔτε πόρνοι, οὔτε εἰδωλολάτραι, 22 οὔτε μοιχοί, 23 οὔτε μαλακοί, 24 οὔτε ἀρσενοκοῖται, 25 οὔτε 10πλεονέκται, 26 οὔτε κλέπται, 27 οὔτε μέθυσοι, 28 οὖ λοίδοροι, 29 οὖχ ἄρπαγες, 30 βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. Καὶ ταῦτά τινες ἦτε: ἀλλὰ 11 ἀπελούσασθε, ³¹ ἀλλὰ ἡγιάσθητε, ³² ἀλλ' ἐδικαιώθητε ³³ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου

¹ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ²γέ, indeed, at least. ³ βιωτικός, matter of daily life, life. ⁴ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ⁵ ἔξουθενέω, despise, ignore. ⁶ καθίζω, you sit. ⁷ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ⁸ ἔνι, there is in, is present. ⁹ σοφός, wise. ¹⁰ διακρίνω, discriminate, judge. ¹¹ ἀνά, upwards, upon. ¹² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹³ ὅλως, altogether, completely. ¹⁴ ἤττημα, τος, τό, loss, failure. ¹⁵ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁶ ἀδικέω, do wrong, harm. ¹⁷ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ¹⁸ ἄδικος, unjust, unrighteous. ¹⁹ κληρονομέω, inherit, obtain. ²⁰ πλανάω, deceive, lead astray. ²¹ πόρνος, ου, ό, fornicator, immoral person. ²² εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ²³ μοιχός, οῦ, ό, adulterer. ²⁴ μαλακός, soft, effeminate. ²⁵ ἀρσενοκοίτης, ου, ό, male engaging in same-sex sexual activity. ²⁶ πλεονέκτης, ου, ό, covetous or greedy person. ²⁷ κλέπτης, ου, ό, thief. ²⁸ μέθυσος, ου, ό, drunkard. ²⁹ λοίδορος, ου, ό, reviler, abusive person. ³⁰ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ³¹ ἀπολούω, wash off, wash away. ³² ἀγιάζω, make holy, consecrate. ³³ δικαιόω, justify, pronounce righteous.

Ἰησοῦ, καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, $\dot{}$ ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει: $\dot{}$ πάντα μοι ἔξεστιν, $\dot{}$ ἀλλ' οὐκ ἐγὼ $\dot{}$ 12 έξουσιασθήσομαι ὑπό τινος. Τὰ βρώματα τῆ κοιλία, καὶ ἡ κοιλία τοῖς 13 βρώμασιν: δ δε θεός καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δε σῶμα οὐ τῆ πορνεία, \vec{a} άλλὰ τῷ κυρίῳ, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι: ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν κύριον 14ηγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ[®] διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα 15 ύμων μέλη χριστού ἐστιν; Άρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης [μέλη; Mη γένοιτο. Οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ κολλώμενος 11 τῆ πόρνη 10 εν σῶμά ἐστιν; 16 "Εσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὁ δὲ κολλώμενος $^{^{11}}$ τῷ κυρίῳ ε̈ν 17πνεῦμά ἐστιν. Φεύγετε 12 τὴν πορνείαν. Πᾶν ἁμάρτημα 13 δ ἐὰν ποιήση 18 ἄνθρωπος ἐκτὸς τοῦ σώματός ἐστιν: ὁ δὲ πορνεύων εἰς τὸ ἴδιον σῶμα άμαρτάνει. 16 7 Η οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς 17 τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου 19

¹ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ²συμφέρω, bring together, it is profitable. ³ἔξουσιάζω, have authority over, master. ⁴βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁵κοιλία, ας, ἡ, belly, womb. ⁶καταργέω, make ineffective, abolish. ⁷πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁸ἔξεγείρω, raise, raise up. ⁹μέλος, ους, τό, member, limb. ¹⁰πόρνη, ης, ἡ, prostitute. ¹¹κολλάω, glue, cleave. ¹²φεύγω, flee, escape. ¹³ἀμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ¹⁴ἐκτός, aside from, besides. ¹⁵πορνεύω, commit fornication, fornicate. ¹⁶άμαρτάνω, sin. ¹⁷ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 6:20

πνεύματός ἐστιν, οὖ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, ἠγοράσθητε 1 γὰρ 2 0 τιμῆς: 2 δοξάσατε δὴ 3 τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἄτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ ἄπτεσθαι. Διὰ δὲ τὰς 7 πορνείας ἔκαστος τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. Τῆ γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω: ὁμοίως δὲ 3 καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ὁ ἀλλ' ὁ ἀνήρ: 4 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ὁ ἀλλ' ἡ γυνή. Μὴ 5 ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ὰν ἐκ συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε τῆ νηστεία καὶ τῆ προσευχῆ, καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, το μὴ πειράζη τοῦ ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὁ ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω 6

¹ ἀγοράζω, buy. ² τιμή, ῆς, ἡ, honor, price. ³ δή, also, indeed. ⁴ἄπτομαι, touch or handle. ⁵ πορνεία, ας, ἡ, fornication, idolatry. ⁶ ὀφείλω, owe, ought. ⁻ εὕνοια, ας, ἡ, favor, affection. ⁶ ἀποδίδωμι, give back, pay. ⁶ ὁμοίως, likewise, in like manner. ¹¹ ἔξουσιάζω, have authority over, master. ¹¹ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ¹² μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹³ σύμφωνος, attuned to, harmonious. ¹⁴ σχολάζω, devote oneself to, be unoccupied. ¹⁵ νηστεία, ας, ἡ, fasting, fast. ¹⁶ προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ¹⁻ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁶ πειράζω, test, tempt. ¹⁰ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ²⁰ ἀκρασία, ας, ἡ, lack of self-control, self-indulgence.

κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν. Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς 7 καὶ ἐμαυτόν: ἀλλ' ἔκαστος ἴδιον χάρισμα ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις καὶ ταῖς χήραις, καλὸν αὐτοῖς ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κὰγώ. 8
Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν: κρεῖσσον γάρ ἐστιν γαμῆσαι ἢ 9
πυροῦσθαι. Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν παραγγέλλω, οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ κύριος, 10
γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι: ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῆ, ἐμενέτω ἄγαμος, ἡ 11
τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω - καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ 12
λέγω, οὐχ ὁ κύριος: εἴ τις ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. Καὶ γυνὴ ἥτις ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, καὶ 13
αὐτὸς συνευδοκεῖ ὁ οἰκεῖν μετ' αὐτῆς, μὴ ἀφιέτω αὐτόν. Ἡγίασται γὰρ ὁ 14
ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῆ γυναικί, καὶ ἡγίασται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί:

¹ συγγνώμη, ης, ἡ, concession, indulgence. ² ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ³ ἐμαυτοῦ, of myself. ⁴ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ⁵ ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ⁶ χήρα, ας, ἡ, widow. ⁷ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ⁸ γαμέω, marry. ⁹ κρείσσων, stronger, more excellent. ¹⁰ πυρόω, burn, am purified by fire. ¹¹ παραγγέλλω, order, command. ¹² χωρίζω, separate, depart. ¹³ καταλλάσσω, reconcile. ¹⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁵ συνευδοκέω, consent, approve. ¹⁶ οἰκέω, inhabit, dwell. ¹⁷ ἀγιάζω, make holy, consecrate.

Byzantine ΝΤ Πρὸς Κορινθίους Α 7:15

 4 ἐπεὶ 1 ἄρα 2 τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά 3 ἐστιν, νῦν δὲ ἄγιά ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος 4 15 γωρίζεται, γωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιούτοις: ἐν δὲ εἰρήνη κέκληκεν ἡμᾶς ὁ θεός. Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα 16 σώσεις; "Η τί οίδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; Εἰ μὴ ἑκάστω ώς ἐμέρισεν[®] δ 17 θεός, ἕκαστον ώς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατείτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς έκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. Περιτετμημένος τις έκλήθη; Μὴ 18 ἐπισπάσθω. Έν ἀκροβυστί α^{12} τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. Ή περιτομή α^{13} 19 οὐδέν ἐστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία 12 οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις 14 ἐντολῶν θεοῦ. 20 Έκαστος ἐν τῆ κλήσει 15 ἡ ἐκλήθη, ἐν ταύτη μενέτω. Δοῦλος ἐκλήθης; Μή σοι 21 μελέτω: 16 ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος 17 γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι. 18 Ο γὰρ ἐν 22 κυρίω κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος εστίν: ὁμοίως καὶ ὁ ἐλεύθερος κοι ὁ ἐλεῦθερος κοι ὁ ἐλεῦθερο κληθείς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. $Tιμῆς^{21}$ ἠγοράσθητε: 22 μὴ γίνεσθε δοῦλοι 23

¹ ἐπεί, when, since. ² ἄρα, so, then. ³ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁵ χωρίζω, separate, depart. ⁶ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁷ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ⁸ μερίζω, divide, part. ⁹ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁰ περιτέμνω, circumcise. ¹¹ ἐπισπάομαι, become uncircumcised. ¹² ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ¹³ περιτομή, ῆς, ἡ, circumcision. ¹⁴ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping. ¹⁵ κλῆσις, εως, ἡ, (divine) call, invitation. ¹⁶ μέλει, it is a care, it concerns. ¹⁷ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹⁸ χράομαι, use, make use of. ¹⁹ ἀπελεύθερος, ου, ὁ, freedman. ²⁰ ὁμοίως, likewise, in like manner. ²¹ τιμή, ῆς, ἡ, honor, price. ²² ἀγοράζω, buy.

ἀνθρώπων. Έκαστος ἐν ὧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ.

Περὶ δὲ τῶν παρθένων $\frac{1}{2}$ ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω: γνώμην δὲ δίδωμι ώς 25 ηλεημένος τοῦτο κυρίου πιστὸς εἶναι. Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ 26 την ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅτι καλὸν ἀνθρώπω τὸ οὕτως εἶναι. Δέδεσαι ἡνυναικί 27; Μὴ ζήτει λύσιν. Αέλυσαι 10 ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζήτει γυναῖκα. Έὰν δὲ καὶ 28 γήμης, 10 οὐχ ήμαρτες: 20 καὶ ἐὰν γήμη 10 ή παρθένος, 10 οὐχ ήμαρτεν. 10 Θλίψιν 10 δὲ τῆ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι: ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι. Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, 29 ό καιρὸς συνεσταλμένος: 5 τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ὡς μὴ ἔχοντες ὧσιν: καὶ οἱ κλαίοντες, ιο ως μὴ κλαίοντες: καὶ οἱ χαίροντες, ως μὴ 30 χαίροντες: καὶ οἱ ἀγοράζοντες, 17 ὡς μὴ κατέχοντες: 18 καὶ οἱ χρώμενοι 19 τῷ 31κόσμω τούτω, ως μη καταχρώμενοι: 20 παράγει 21 γὰρ τὸ σχημα 22 τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους 23 εἶναι. \mathbf{O} ἄγαμος 24 μεριμν $\mathbf{\tilde{a}}^{25}$ τὰ τοῦ κυρίου, 32

¹παρθένος, ου, ἡ, virgin. ²ἐπιταγἡ, ῆς, ἡ, command, commandment. ³γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion. ⁴ἐλεέω, have mercy, pity. ⁵νομίζω, suppose, think. ⁶ἐνίστημι, be present, place in or upon. ⁷ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ⁸δέω, bind, tie. ⁹λύσις, εως, ἡ, release, separation. ¹⁰λύω, untie, loose. ¹¹γαμέω, marry. ¹² άμαρτάνω, sin. ¹³θλῖψις, εως, ἡ, tribulation, persecution. ¹⁴φείδομαι, spare, abstain. ¹⁵συστέλλω, limit, shorten. ¹⁶κλαίω, weep, weep for. ¹⁷ἀγοράζω, buy. ¹⁸κατέχω, hold back, hold fast. ¹⁹χράομαι, use, make use of. ²⁰καταχράομαι, make full use of, use up. ²¹παράγω, pass by, depart. ²²σχῆμα, τος, τό, outward appearance, form. ²³ἀμέριμνος, free from care, free from anxiety. ²⁴ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ²⁵μεριμνάω, be anxious, distracted.

πως ἀρέσει τῷ κυρίω: ὁ δὲ γαμήσας μεριμνῷ τὰ τοῦ κόσμου, <math>πως ἀρέσει τῆ 33γυναικί. Μεμέρισται 4 καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. 5 $^{\circ}$ Η ἄγαμος 6 μεριμν 3 τὰ τοῦ $^{\circ}$ 34 κυρίου, ίνα ή άγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι: ἡ δὲ γαμήσασα² μεριμνᾶ³ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει τῷ ἀνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ ὑμῶν αὐτῶν συμφέρον λέγω: 35 οὐχ ἵνα βρόχον ὑμῖν ἐπιβάλω, ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον το καὶ εὐπρόσεδρον τῷ κυρίω ἀπερισπάστως. ¹² Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ¹³ ἐπὶ τὴν παρθένον ⁵ αὐτοῦ νομίζει, ¹⁴ ³⁶ έὰν $\tilde{\eta}$ ὑπέρακμος, το καὶ οὕτως όφείλει $\tilde{\eta}$ ὑνεσθαι, δ θέλει ποιείτω: οὐχ άμαρτάνει: 18 γαμείτωσαν. 2 2 2 2 δὲ ἔστηκεν ἑδραῖος 19 ἐν τῆ καρδία, μὴ ἔχων 37 άνάγκην, 20 έξουσίαν δὲ ἔχει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῆ καρδία αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς ποιεῖ. Ὠστε καὶ ὁ 38 ἐκγαμίζων 22 καλῶς 21 ποιεῖ: ὁ δὲ μὴ ἐκγαμίζων 22 κρεῖσσον 23 ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται 24 39 νόμω ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς: ἐὰν δὲ καὶ κοιμηθῆ²⁵ ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα²⁶

¹ ἀρέσκω, please, serve. ² γαμέω, marry. ³ μεριμνάω, be anxious, distracted. ⁴ μερίζω, divide, part. ⁵ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁶ ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ⁻ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁶ βρόχος, ου, ὁ, noose, noose or snare. ⁰ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ¹¹⁰ εὐσχήμων, honorable. ¹¹ εὐπρόσεδρος, devoted. ¹² ἀπερισπάστως, without distraction. ¹³ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹⁴ νομίζω, suppose, think. ¹⁵ ὑπέρακμος, past the bloom of youth, of full age. ¹⁶ οὕτως, thus, so. ¹⁻ ὀφείλω, owe, ought. ¹⁵ ἀμαρτάνω, sin. ¹⁰ ἐδραῖος, steadfast, firm. ²⁰ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ²¹ καλῶς, rightly, well. ²² ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ²³ κρείσσων, stronger, more excellent. ²⁴ δέω, bind, tie. ²⁵ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ²⁶ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation.

ἐστὶν ῷ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίῳ. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως 40 μείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην: δοκῶ δὲ κάγὼ πνεῦμα θεοῦ ἔχειν.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, οἰδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν ἔχομεν. Ἡ γνῶσις 8 φυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. Εἰ δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν 2 ἔγνωκεν καθὼς δεῖ γνῶναι: εἰ δέ τις ἀγαπᾳ τὸν θεόν, οὖτος ἔγνωσται ὑπ ἀὐτοῦ. 3 Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον ἐν 4 κόσμω, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἔτερος εἰ μὴ εἶς. Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι θεοί, 5 εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς: ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί: ἀλλ 6 ἡμῖν εἶς θεὸς ὁ πατήρ, ἐξ οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν: καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς χριστός, δι' οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. ἀλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ 7 γνῶσις: τινὲς δὲ τῆ συνειδήσει τοῦ εἰδώλου ἔως ἄρτι ὁς εἰδωλόθυτον ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις αὐτῶν ἀσθενὴς οῦσα μολύνεται. ὅ Βρῶμα ὁς δὲ 8

¹γαμέω, marry. ²γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ³ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁴γνῶσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ⁵ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁶ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁷ οὐδέπω, not yet, still not. ⁸ βρῶσις, εως, ή, eating, food. ⁹ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁰ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ¹¹ ὥσπερ, just as, even as. ¹² συνείδησις, εως, ή, conscience. ¹³ ἄρτι, now, just now. ¹⁴ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁵ μολύνω, stain, soil. ¹⁶ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind.

ἡμᾶς οὐ παρίστησιν¹ τῷ θεῷ: οὔτε γὰρ ἐὰν φάγωμεν περισσεύομεν,² οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν ὑστερούμεθα.³ Βλέπετε δὲ μήπως⁴ ἡ ἐξουσία ὑμῶν αΰτη 9 πρόσκομμα⁵ γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. Ἑὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν⁻ 10 ἐν εἰδωλείῳ⁵ κατακείμενον,² οὐχὶ ἡ συνείδησις¹⁰ αὐτοῦ ἀσθενοῦς¹¹ ὄντος οἰκοδομηθήσεται¹² εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα¹³ ἐσθίειν; Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν⁶ 11 ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ¹⁴ γνώσει,⁻ δι' ὃν χριστὸς ἀπέθανεν; Οὕτως δὲ ἁμαρτάνοντες¹⁵ 12 εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες¹⁶ αὐτῶν τὴν συνείδησιν¹⁰ ἀσθενοῦσαν,⁶ εἰς χριστὸν ἁμαρτάνετε.¹⁵ Διόπερ¹⁻ εἰ βρῶμα¹⁶ σκανδαλίζει¹⁰ τὸν ἀδελφόν μου, οὐ 13 μὴ φάγω κρέα²⁰ εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.¹⁰

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος; Οὐχὶ Ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον 9 ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ 2

¹παρίστημι, be present, stand by. ²περισσεύω, abound, be rich. ³ ὑστερέω, lack, need. ⁴μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁵πρόσκομμα, τος, τό, stumbling, occasion of stumbling. ⁶ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁷γνῶσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ⁸ εἰδωλεῖον, ου, τό, idol's temple, temple for an image. ⁹κατάκειμαι, lie down, lie sick. ¹⁰συνείδησις, εως, ή, conscience. ¹¹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹² οἰκοδομέω, build up, construct. ¹³ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹⁴σός, your, yours. ¹⁵ ἀμαρτάνω, sin. ¹⁶ τύπτω, smite, beat. ¹⁷ διόπερ, therefore, for this very reason. ¹⁸ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁹σκανδαλίζω, cause to stumble. ²⁰ κρέας, τό, meat, flesh. ²¹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation.

ἀπόστολος, ἀλλά γε¹ ὑμῖν εἰμι: ἡ γὰρ σφραγὶς² τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς³ ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίω. Ἡ ἐμὴ ἀπολογία τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν αὕτη ἐστίν. Μὴ οὐκ ἔχομεν 3έξουσίαν φαγείν καὶ πιείν; Μὴ οὐκ ἔχομεν έξουσίαν ἀδελφὴν γυναίκα 5 περιάγειν, 7 ώς καὶ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; 8 6 "Η μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας' οὐκ ἔχομεν ἐξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; 10 Τίς 7 στρατεύεται 11 ἰδίοις ὀψωνίοις 12 ποτέ; 13 Τίς φυτεύει 14 ἀμπελῶνα, 15 καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; "H τίς ποιμαίνει 16 ποίμνην, 17 καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος 18 τῆς ποίμνης το οὐκ ἐσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; "Η οὐχὶ καὶ ὁ νόμος 8 ταῦτα λέγει; Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμῳ γέγραπται, Οὐ φιμώσεις 9 άλοῶντα. 21 Mỳ τῶν βοῶν 20 μέλει 22 τῷ θεῷ; 22 Η δι' ἡμᾶς πάντως 23 λέγει; Δ ι' ἡμᾶς 10 γὰρ ἐγράφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει² ὁ ἀροτριῶν² ἀροτριᾳν,² καὶ ὁ ἀλοῶν² τῆς έλπίδος αὐτοῦ μετέχειν 26 ἐπ' ἐλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ 27 ἐσπείραμεν, 11

¹γέ, indeed, at least. ²σφραγίς, ῖδος, ἡ, seal, signet ring. ³ἀποστολή, ῆς, ἡ, apostleship, commission. ⁴ἀπολογία, ας, ἡ, speech in defense, verbal defense. ⁵ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁶ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ⁷περιάγω, lead around, go about. ⁸ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁰ ἐργάζομαι, work, word. ¹¹ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ¹²ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹³ ποτέ, once, at some time. ¹⁴ φυτεύω, plant. ¹⁵ ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ¹⁶ποιμαίνω, shepherd, rule. ¹⁷ποίμνη, ης, ἡ, flock. ¹⁸γάλα, γαλακτος, τό, milk. ¹⁹φιμόω, muzzle, silence. ²⁰βοῦς, ὁ, οx, cow. ²¹ ἀλοάω, thresh. ²² μέλει, it is a care, it concerns. ²³πάντως, altogether, by all means. ²⁴ὀφείλω, owe, ought. ²⁵ ἀροτριάω, plow. ²⁶ μετέχω, partake of, share in. ²⁷πνευματικός, spiritual.

μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ¹ θερίσομεν;² Εἰ ἄλλοι τῆς ἐξουσίας ὑμῶν 12 μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Άλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα τῆ ἐξουσία ταύτη, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, ΐνα μὴ ἐγκοπήν τινα δῶμεν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ χριστοῦ. Οὐκ 13 οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ ἐργαζόμενοι ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῷ θυσιαστηρίω ὁ προσεδρεύοντες $^{^3}$ τ $ilde{\omega}$ θυσιαστηρί $ilde{\omega}^{^{s}}$ συμμερίζονται; $^{^{10}}$ Οὕτ $ilde{\omega}$ ς καὶ ὁ κύριος 14διέταξεν τοῖς τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν ἐκ τοῦ εὐαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ 15 οὐδενὶ ἐχρησάμην 4 τούτων: οὐκ ἔγραψα δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως 13 γένηται ἐν ἐμοί: καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά μου ἵνα τις κενώση. Εὰν 16 γὰρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι καύχημα: 14 ἀνάγκη 16 γάρ μοι ἐπίκειται: 17 οὐαὶ δέ μοι ἐστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ γὰρ ἑκὼν¹ τοῦτο πράσσω,² μισθὸν² 17 ἔχω: εἰ δὲ ἄκων, 22 οἰκονομίαν 23 πεπίστευμαι. Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός; 21 Ίνα 18 εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον 4 θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ

¹ σαρκικός, fleshly, carnal. ² θερίζω, reap, gather. ³ μετέχω, partake of, share in. ⁴ χράομαι, use, make use of. ⁵ στέγω, endure, bear. ⁶ ἐγκοπή, ῆς, ἡ, hindrance, impediment. ⁷ ἐργάζομαι, work, word. ⁸ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ⁹ προσεδρεύω, wait upon, minister to. ¹⁰ συμμερίζομαι, partake with. ¹¹ διατάσσω, command, give orders to. ¹² καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹³ οὕτως, thus, so. ¹⁴ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ¹⁵ κενόω, empty, make void. ¹⁶ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁷ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ¹⁸ οὺαί, woe! alas! woe! ¹⁹ ἑκών, of one's own free will, voluntarily. ²⁰ πράσσω, do, perform. ²¹ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ²² ἄκων, unwilling. ²³ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ²⁴ ἀδάπανος, free, free of charge.

καταχρήσασθαι τη έξουσία μου έν τω εὐαγγελίω. Έλεύθερος γαρ ών έκ 19 πάντων, πᾶσιν ἐμαυτὸν³ ἐδούλωσα,⁴ ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω.⁵ Καὶ 20 έγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω: ὁ τοῖς ὑπὸ νόμον ώς ύπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω: τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὢν 21 ἄνομος $^{\circ}$ θε $\tilde{\omega}$ άλλ' ἔννομος 7 χριστ $\tilde{\omega}$, ἵνα κερδήσ ω^{5} ἀνόμους. $^{\circ}$ Ἐγενόμην τοῖς 22 ἀσθενέσιν ώς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω. Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα 23 συγκοινωνὸς 10 αὐτοῦ γένωμαι. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίω τρέχοντες 12 πάντες 24 μὲν τρέχουσιν, είς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; Οὕτως τρέχετε, ίνα καταλάβητε. 16 Πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος 17 πάντα ἐγκρατεύεται: 18 ἐκεῖνοι μὲν οὖν 25 ἵνα φθαρτὸν¹⁹ στέφανον²⁰ λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον.²¹ Ἐγὼ τοίνυν²² οὕτως 26 τρέχω 23 ώς οὐκ ἀδήλως: 24 οὕτως πυκτεύω, 25 ώς οὐκ ἀέρα 26 δέρων: 27 ἀλλ' 27

¹ καταχράομαι, make full use of, use up. ² ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ³ ἔμαυτοῦ, of myself. ⁴ δουλόω, enslave, bring under subjection. ⁵ κερδαίνω, gain, win. ⁶ ἄνομος, lawless, without law. ⁷ ἔννομος, legal, lawful. ⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ⁹ πάντως, altogether, by all means. ¹⁰ συγκοινωνός, οῦ, ὁ, partaker, participant. ¹¹ στάδιον, οῦ, τό, stadia, length of a stadium. ¹² τρέχω, run, exercise myself. ¹³ τρέχω, they run. ¹⁴ βραβεῖον, ου, τό, prize. ¹⁵ τρέχω, you run. ¹⁶ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ¹⁷ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ¹⁸ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹⁹ φθαρτός, perishable, corruptible. ²⁰ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ²¹ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ²² τοίνυν, accordingly, therefore. ²³ τρέχω, I run. ²⁴ ἀδήλως, uncertainly, out of sight. ²⁵ πυκτεύω, box. ²⁶ ἀήρ, ος, ὁ, air. ²⁷ δέρω, beat, flay.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 10:2

ύπωπιάζω 1 μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ, 2 μήπως, 3 ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος 4 γένωμαι.

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην 10 ἤσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον, καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν 2 ἐβαπτίσαντο ἐν τῆ νεφέλη καὶ ἐν τῆ θαλάσση, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ βρῶμα 3 πνευματικὸν ἔφαγον, καὶ πάντες τὸ αὐτὸ πόμα πνευματικὸν ἔπιον: ἔπινον 4 γὰρ ἐκ πνευματικῆς ἀκολουθούσης πέτρας: ἡ δὲ πέτρα ἡν ὁ χριστός. ἀλλὶ 5 οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν εὐδόκησεν ὁ θεός: κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῆ ἐρήμῳ. Ταῦτα δὲ τύποι ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι ἡμᾶς ἐπιθυμητὰς 6 κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι ἐπεθύμησαν. Μηδὲ εἰδωλολάτραι γίνεσθε, καθώς 7 τινες αὐτῶν: ὥσπερ γέγραπται, Ἐκάθισεν ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ

¹ ὑπωπιάζω, strike in the face, treat roughly. ² δουλαγωγέω, enslave, subjugate. ³ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ⁴ ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ⁵ ἀγνοέω, not know, be unaware. ⁶ νεφέλη, ης, ή, cloud. ⁷ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁸ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁹ πνευματικός, spiritual. ¹⁰ πόμα, τος, τό, drink. ¹¹ πέτρα, ας, ή, rock. ¹² εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ¹³ καταστρώννυμι, lay low, overthrow. ¹⁴ ἔρημος, ου, ή, wilderness, desert. ¹⁵ τύπος, ου, ό, mark, example. ¹⁶ ἐπιθυμητής, οῦ, ό, one who desires, eager desirer of. ¹⁷ κἀκεῖνος, and he, and she. ¹⁸ ἐπιθυμέω, desire, long for. ¹⁹ εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ²⁰ ὤσπερ, just as, even as. ²¹ καθίζω, seat, sit.

ἀνέστησαν παίζειν.¹ Μηδὲ πορνεύωμεν,² καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν,² καὶ 8 ἔπεσον ἐν μιᾳ ἡμέρᾳ εἴκοσι³ τρεῖς χιλιάδες.⁴ Μηδὲ ἐκπειράζωμεν⁵ τὸν χριστόν, 9 καθώς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων ἀπώλοντο. Μηδὲ 10 γογγύζετε, καθώς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, καὶ ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα τύποι συνέβαινον ἐκείνοις: ἐγράφη δὲ πρὸς 11 νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οῦς τὰ τέλη¹³ τῶν αἰώνων κατήντησεν.⁴ Ὠστε ὁ δοκῶν 12 ἐστάναι, βλεπέτω μὴ πέση. Πειρασμὸς¹⁵ ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ ἀνθρώπινος: 13 πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει¹⁻ ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ¹⁵ καὶ τὴν ἔκβασιν,¹⁵ τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.¹ゥ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ¹⁵ καὶ τὴν ἔκβασιν,¹⁵ τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν.¹ゥ

 Δ ιόπερ, 20 ἀγαπητοί μου, φεύγετε 21 ἀπὸ τῆς εἰδωλολατρείας. 22 Ω ς φρονίμοις 23 14 λέγω, κρίνατε ὑμεῖς ὅ φημι. Τὸ ποτήριον 24 τῆς εὐλογίας 25 ὅ εὐλογοῦμεν, 26 οὐχὶ 16

¹παίζω, play, amuse oneself. ²πορνεύω, commit fornication, fornicate. ³εἴκοσι, twenty, 20. ⁴χιλιάς, άδος, ἡ, thousand. ⁵ἐκπειράζω, test thoroughly, tempt. ⁶πειράζω, test, tempt. ⁷δφις, εως, ὁ, snake, serpent. ⁸γογγύζω, mutter, murmur. ⁹ὀλοθρευτής, οῦ, ὁ, destroyer. ¹⁰τύπος, ου, ὁ, mark, example. ¹¹συμβαίνω, come to pass. ¹²νουθεσία, ας, ἡ, admonition, instruction. ¹³πέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁴καταντάω, come to, arrive. ¹⁵πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ¹⁶ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ¹⁷ἐάω, permit, allow. ¹⁸ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ¹⁹ὑποφέρω, endure, bear up under. ²⁰διόπερ, therefore, for this very reason. ²¹ φεύγω, flee, escape. ²² εἰδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ²³ φρόνιμος, prudent, wise. ²⁴ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ²⁵ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ²⁶εὐλογέω, bless.

κοινωνία τοῦ αἴματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ὅν κλῶμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; "Ότι εἶς ἄρτος, εν σῶμα, οἱ πολλοί ἐσμεν: οἱ 17 γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἐνὸς ἄρτου μετέχομεν. Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα: 18 οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου εἰσίν; Τί οὖν φημι; 19 "Ότι εἴδωλόν τί ἐστιν; "Η ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν; 'Αλλ' ὅτι ὰ θύει τὰ ἔθνη, 20 δαιμονίοις θύει, καὶ οὐ θεῷ: οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ ποτήριον δαιμονίων: οὐ 21 δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. "Η 22 παραζηλοῦμεν τὸν κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν;

Πάντα μοι ἔξεστιν, ¹⁴ ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. ¹⁵ Πάντα μοι ἔξεστιν, ¹⁴ ἀλλ' οὐ 23 πάντα οἰκοδομεῖ. ¹⁶ Μηδεὶς τὸ ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. 24 Πᾶν τὸ ἐν μακέλλω¹⁷ πωλούμενον ¹⁸ ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες ¹⁹ διὰ τὴν

¹ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ² κλάω, break. ³ μετέχω, partake of, share in. ⁴ θυσία, ας, ἡ, sacrifice. ⁵ κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ⁶ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ⁷ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ⁸ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁹ θύω, sacrifice, kill. ¹⁰ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ¹¹ τράπεζα, ης, ἡ, table. ¹² παραζηλόω, provoke to jealousy, make jealous. ¹³ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁴ ἔξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹⁵ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁶ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁷ μάκελλον, ου, τό, meat market, food market. ¹⁸ πωλέω, sell. ¹⁹ ἀνακρίνω, examine, inquire into.

συνείδησιν: 1 Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα 2 αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς 26 τῶν ἀπίστων, καὶ θέλετε πορεύεσθαι, πᾶν τὸ παρατιθέμενον ὑμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν. Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπη, Τοῦτο 28 είδωλόθυτόν έστιν, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν: 1 Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς. Συνείδησιν δὲ λέγω, οὐχὶ τὴν 29 έαυτοῦ, ἀλλὰ τὴν τοῦ ἐτέρου: ἵνα τί γὰρ ἡ ἐλευθερία s μου κρίνεται ὑπὸ ἄλλης συνειδήσεως; Εἰ ἐγὼ χάριτι μετέχω, τί βλασφημοῦμαι το ὑπὲρ οδ ἐγὼ 30 εὐχαριστῶ; ¹¹ Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι ποιεῖτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ 31 ποιείτε. Ἀπρόσκοποι¹² γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ Ἑλλησιν¹³ καὶ τῆ ἐκκλησία 32 τοῦ θεοῦ: καθώς κάγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, 14 μὴ ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ 15 συμφέρον, 33 άλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

¹ συνείδησις, εως, ή, conscience. ² πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁴ παρατίθημι, set before, entrust. ⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁶ είδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁷ μηνύω, make known, report. ⁸ ἐλευθερία, ας, ή, liberty, freedom. ⁹ μετέχω, partake of, share in. ¹⁰ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹¹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹² ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹³ Ελλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ¹⁴ ἀρέσκω, please, serve. ¹⁵ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁶ συμφέρω, bring together, it is profitable.

Μιμηταί¹ μου γίνεσθε, καθώς κάγὼ χριστοῦ.

11

Έπαιν $\tilde{\omega}^2$ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, ¾ καὶ καθώς παρέδωκα ὑμῖν 2 τὰς παραδόσεις πατέχετε. Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ 3 ό χριστός ἐστιν: κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ: κεφαλὴ δὲ χριστοῦ, ὁ θεός. Πᾶς 4 άνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει τὴν Π ᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα 6 5 ἀκατακαλύπτ \mathbf{p}^{s} τῆ κεφαλῆ, καταισχύνει 7 τὴν κεφαλὴν ἑαυτῆς: ε̈ν γάρ ἐστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῆ ἐξυρημένη. 9 Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται 10 γυνή, καὶ κειράσθω: 11 6 εἰ δὲ αἰσχρὸν 12 γυναικὶ τὸ κείρασθαι 11 ἢ ξυρᾶσθαι, 9 κατακαλυπτέσθω. 10 Ἀνὴρ 7 μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει¹³ κατακαλύπτεσθαι¹⁰ τὴν κεφαλήν, εἰκὼν¹⁴ καὶ δόξα θεοῦ ύπάρχων: γυνη δὲ δόξα ἀνδρός ἐστιν. Οὐ γάρ ἐστιν ἀνηρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ 8 γυνὴ ἐξ ἀνδρός: καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη 15 ἀνὴρ διὰ τὴν γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν 9

¹ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ² ἐπαινέω, praise, commend. ³ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁴ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ⁵ κατέχω, hold back, hold fast. ⁶ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁷ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁸ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁹ ξυράω, shave. ¹⁰ κατακαλύπτω, cover up, veil. ¹¹ κείρω, shear, cut off. ¹² αἰσχρός, shameful, base. ¹³ ὀφείλω, owe, ought. ¹⁴ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ¹⁵ κτίζω, create, form.

ἄνδρα: διὰ τοῦτο ὀφείλει ἡ γυνὴ ἐξουσίαν ἔχειν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς 10 ἀγγέλους. Πλὴν οὕτε ἀνὴρ χωρὶς γυναικός, οὕτε γυνὴ χωρὶς ἀνδρός, ἐν κυρίῳ. 11 μοπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ 12 πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε: πρέπον ἐστὶν γυναῖκα 13 ἀκατακάλυπτον τῷ θεῷ προσεύχεσθαι; Ἡ οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, 14 ὅτι ἀνὴρ μὲν ἐὰν κομᾳ, ἀτιμία αὐτῷ ἐστίν; Γυνὴ δὲ ἐὰν κομᾳ, δόξα αὐτῷ 15 ἐστίν. Ότι ἡ κόμη ἀντὶ περιβολαίου δέδοται. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος 15 εἶναι, ἡμεῖς τοιαύτην συνήθειαν 15 οὐκ ἔχομεν, οὐδὲ αἱ ἐκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

Τοῦτο δὲ παραγγέλλων 15 οὐκ ἐπαινῶ, 16 ὅτι οὐκ εἰς τὸ κρεῖττον 17 ἀλλ' εἰς τὸ ἦττον 17 συνέρχεσθε. 19 Πρῶτον μὲν γὰρ συνερχομένων 19 ὑμῶν ἐν ἐκκλησίᾳ, ἀκούω 18 σχίσματα 20 ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος 21 τι πιστεύω. Δεῖ γὰρ καὶ αἱρέσεις 22 ἐν 19

¹ ὀφείλω, owe, ought. ² πλήν, however, but. ³ χωρίς, separate, apart from (gen). ⁴ ὥσπερ, just as, even as. ⁵ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ⁶ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁷ φύσις, εως, ή, nature, inherent nature. ⁸ κομάω, have long hair, wear the hair long. ⁹ ἀτιμία, ας, ή, dishonor, disgrace. ¹⁰ κόμη, ης, ή, (long) hair, hair. ¹¹ ἀντί, instead of, in place of. ¹² περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ¹³ φιλόνεικος, quarrelsome, contentious. ¹⁴ συνήθεια, ας, ή, habit, custom. ¹⁵ παραγγέλλω, order, command. ¹⁶ ἐπαινέω, praise, commend. ¹⁷ κρείττων, stronger, more excellent. ¹⁸ ἤττων, lesser, inferior. ¹⁹ συνέρχομαι, come together, come or go with. ²⁰ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ²¹ μέρος, ους, τό, part, portion. ²² αἴρεσις, εως, ή, choice, faction.

ύμιν είναι, ίνα οἱ δόκιμοι 1 φανεροι 2 γένωνται ἐν ὑμιν. Συνεργομένων 3 οὖν ὑμῶν 20 έπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν δεῖπνον φαγεῖν. Έκαστος γὰρ τὸ ἴδιον 21 δεῖπνον προλαμβάνει ἐν τῷ φαγεῖν, καὶ δς μὲν πεινᾶ, δς δὲ μεθύει. Μὴ γὰρ 22 οἰκίας οὐκ ἔγετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; "Η τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; Ἐπαινέσω τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπως επαινέσω τοὺς μὴ ἔχοντας το ὑμῖν εἴπως τοὺς καταφρονεῖτες τοὺς μὴ ἔχοντας το ὑμῖν εἴπως τοὺς καταφρονεῖτες τοὺς καταφρονείτες τοὺς καιφρονείτες τοὺς κα καταφρονείτες τοὺς καιφρονείτες τοὺς καιφρονείτες τοὺς καταφρ ύμᾶς ἐν τούτῳ; Οὐκ ἐπαινῶ. Εγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου δ καὶ 23 παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ῇ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, 24 καὶ εὐχαριστήσας 13 ἔκλασεν 14 καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον: 14 τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 15 25 Ω σαύτως $^{^{16}}$ καὶ τὸ ποτήριον $^{^{17}}$ μετὰ τὸ δειπνῆσαι, $^{^{18}}$ λέγων, Γ οῦτο τὸ ποτήριον $^{^{17}}$ ή καινη¹⁹ διαθήκη²⁰ ἐστὶν ἐν τῷ ἐμῷ αἴματι: τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις²¹ ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 15 Όσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον, καὶ τὸ 26

¹δόκιμος, tested, approved. ² φανερός, manifest, apparent. ³ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁴ κυριακός, Lord's, of the Lord. ⁵ δείπνον, ου, τό, supper, dinner. ⁶ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ⁷ πεινάω, hunger, am hungry. ⁸ μεθύω, be drunken, am drunk. ⁹ καταφρονέω, think little of, despise. ¹⁰ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹¹ ἐπαινέω, praise, commend. ¹² παραλαμβάνω, receive, take. ¹³ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹⁴ κλάω, break. ¹⁵ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ¹⁶ ώσαύτως, likewise. ¹⁷ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ¹⁸ δειπνέω, eat, dine. ¹⁹ καινός, new, fresh. ²⁰ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ²¹ ὁσάκις, as often as.

ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε ἄχρι οδ ἄν ἔλθη. Ω στε δς ἂν ἐσθίη τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου 27ἀναξίως 3 τοῦ κυρίου, ἔνοχος 4 ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἵματος τοῦ κυρίου. 28 Δ οκιμαζέτω δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω. \mathfrak{O} γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων ἀναξίως, κρίμα έαυτῷ ἐσθίει καὶ 29 πίνει, μὴ διακρίνων τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. Δ ιὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς 30καὶ ἄρρωστοι, καὶ κοιμῶνται το ἱκανοί. Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν 31 έκρινόμεθα. Κρινόμενοι δέ, ύπὸ κυρίου παιδευόμεθα, 12 ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμω 32 κατακριθῶμεν. Ω στε, ἀδελφοί μου, συνερχόμενοι εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους 33 ἐκδέχεσθε. 15 Εἰ δέ τις πειν \tilde{a} , 16 ἐν οἴκω ἐσθιέτω: ἵνα μὴ εἰς κρίμα συνέρχησθε. 14 34 Τὰ δὲ λοιπά, ὡς ἄν ἔλθω, διατάξομαι.

¹ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ²καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ³ἀναξίως, in an unworthy or improper manner. ⁴ἔνοχος, involved in, liable. ⁵δοκιμάζω, prove, approve. ⁶κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁷διακρίνω, discriminate, judge. ⁸ἀσθενής, weak, infirm. ⁹ἄρρωστος, sick, ill. ¹⁰κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹¹ἱκανός, sufficient, able. ¹²παιδεύω, teach, educate. ¹³κατακρίνω, condemn. ¹⁴συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁵ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁶πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁷διατάσσω, command, give orders to.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 12:2

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν. Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη 12 ἤτε πρὸς τὰ εἴδωλα τὰ ἄφωνα, ὡς ἄν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. Διὸ γνωρίζω ὑμῖν 3 ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα Ἰησοῦν: καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίω.

Διαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν 6 εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. Καὶ διαιρέσεις ἐνεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν 6 θεός, ὁ ἐνεργῶν τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἑκάστῳ δὲ δίδοται ἡ φανέρωσις τοῦ 7 πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. Αμὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται λόγος 8 σοφίας, ἄλλῳ δὲ λόγος γνώσεως, κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα: ἑτέρῳ δὲ πίστις, ἐν τῷ 9 αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ δὲ χαρίσματα ἱαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλῳ δὲ 10 ἐνεργήματα δυνάμεων, ἄλλῳ δὲ προφητεία, ἄλλῳ δὲ διακρίσεις πνευμάτων, ἔτέρῳ δὲ γένη γλωσσῶν, ἄλλῳ δὲ ἐρμηνεία γλωσσῶν: πάντα δὲ 11

¹πνευματικός, spiritual. ²ἀγνοέω, not know, be unaware. ³εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ⁴ἄφωνος, speechless, mute. ⁵ἀπάγω, lead away, lead. ⁶γνωρίζω, make known, declare. ⁷ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ⁸διαίρεσις, εως, ή, division, variety. ⁹χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹⁰διακονία, ας, ή, waiting at table, service. ¹¹ἐνέργημα, τος, τό, effect, activity. ¹²ἐνεργέω, work, effect. ¹³ φανέρωσις, εως, ή, disclosure, announcement. ¹⁴συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁵γνῶσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ¹⁶ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ¹⁷προφητεία, ας, ή, prophecy. ¹⁸διάκρισις, εως, ή, act of passing judgment. ¹⁹γένος, ους, τό, race, kind. ²⁰ἑρμηνεία, ας, ή, interpretation, translation.

ταῦτα ἐνεργεῖ τὸ εν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν ἰδία ἑκάστω καθώς βούλεται. 3

Καθάπερ γὰρ τὸ σῶμα ἔν ἐστιν, καὶ μέλη ἔχει πολλά, πάντα δὲ τὰ μέλη τοῦ 12 σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα: οὕτως καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ ἐν 13 ἐνὶ πνεύματι ἡμεῖς πάντες εἰς ἔν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε ελληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι: καὶ πάντες εἰς ἔν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. 14 Καὶ γὰρ τὸ σῶμα οὐκ ἔστιν ἔν μέλος ἀλλὰ πολλά. Ἐὰν εἴπῃ ὁ πούς, Ὁτι οὐκ 15 εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 16 Καὶ ἐὰν εἴπῃ τὸ οὖς, Ὁτι οὐκ εἰμὶ ὀφθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἀκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος: Εὶ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ ἡ 17 ἀκοή; Εὶ ὅλον ἀκοή, ποῦ ἡ ὄσφρησις; Νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη ἕν 18 ἕκαστον αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἡθέλησεν. Εὶ δὲ ἦν τὰ πάντα ἕν μέλος, 19

¹ ἐνεργέω, work, effect. ² διαιρέω, distribute, divide. ³ βούλομαι, wish, will. ⁴ καθάπερ, even as, just as. ⁵ μέλος, ους, τό, member, limb. ⁶"Ελλην, ηνος, ὁ, Greek, Hellene. ⁻ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. δ ποτίζω, give drink to, cause to drink. ⁰ οὖς, ους, τό, ear. ¹⁰ ποῦ, where?. ¹¹ ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. ¹² ὄσφρησις, εως, ἡ, sense of smell, nose. ¹³ νυνί, now, already.

ποῦ 1 τὸ σῶμα; Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, 2 ἕν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ ὁ 20όφθαλμὸς εἰπεῖν τῆ χειρί, Χρείαν σου οὐκ ἔχω: ἢ πάλιν ἡ κεφαλὴ τοῖς ποσίν, Χρείαν 3 ύμῶν οὐκ ἔγω. Ἀλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη 2 τοῦ σώματος 22 ἀσθενέστερα ὑπάρχειν, ἀναγκαῖά ἐστιν: καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ 23 σώματος, τούτοις τιμὴν $^{^{7}}$ περισσοτέραν $^{^{8}}$ περιτίθεμεν: $^{^{9}}$ καὶ τὰ ἀσχήμονα $^{^{10}}$ ἡμῶν εὐσχημοσύνην 11 περισσοτέραν 8 ἔχει: τὰ δὲ εὐσχήμονα 12 ἡμῶν οὐ χρείαν 3 ἔχει: 24άλλ' ό θεὸς συνεκέρασεν 13 τὸ σῶμα, τῷ ύστεροῦντι 14 περισσοτέραν δοὺς τιμήν, ἵνα μὴ ἦ σχίσματα¹⁵ ἐν τῷ σώματι, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ ἀλλήλων μεριμνῶσιν¹⁶ 25 τὰ μέλη. Καὶ εἴτε πάσχει το μέλος, συμπάσχει πάντα τὰ μέλη: εἴτε $\frac{1}{2}$ δοξάζεται εν μέλος, συγχαίρει πάντα τὰ μέλη. Υ μεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ, 27 καὶ μέλη 2 ἐκ μέρους. 20 Καὶ οῦς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῆ ἐκκλησία πρῶτον 28 ἀποστόλους, δεύτερον 21 προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα 22 δυνάμεις, εἶτα

¹ποῦ, where?. ²μέλος, ους, τό, member, limb. ³χρεία, ας, ἡ, need, necessity. ⁴ἀσθενής, weak, infirm. ⁵ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁶ἄτιμος, without honor, dishonored. ⁷τιμή, ῆς, ἡ, honor, price. ⁸περισσός, excessive, abundant. ⁹περιτίθημι, place around, put around. ¹⁰ἀσχήμων, unseemly, indecent. ¹¹εὐσχημοσύνη, ης, ἡ, propriety, seemliness. ¹²εὐσχήμων, honorable. ¹³συγκεράννυμι, blend, unite. ¹⁴ὑστερέω, lack, need. ¹⁵σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹⁶μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹⁷πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁸συμπάσχω, suffer with, suffer together with. ¹⁹συγχαίρω, rejoice with. ²⁰μέρος, ους, τό, part, portion. ²¹δεύτερος, second. ²²ἔπειτα, then, after this. ²³εἶτα, then, thereafter.

χαρίσματα ιαμάτων, ἀντιλήψεις, κυβερνήσεις, γένη γλωσσών. Μὴ πάντες 29 ἀπόστολοι; Μὴ πάντες προφήται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; Μὴ πάντες χαρίσματα ἔχουσιν ιαμάτων; Μὴ πάντες γλώσσαις 30 λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν; Ζηλοῦτε δὲ τὰ χαρίσματα τὰ 31 κρείττονα. Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι. 10

Έὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, 13 γέγονα χαλκὸς τηχῶν τη κύμβαλον ἀλαλάζον. Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, 2 καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω 3 πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, άγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὡφελοῦμαι. ΤΗ ἀγάπη μακροθυμεῖ, χρηστεύεται: 4

¹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ² ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ³ ἀντίληψις, εως, ή, help, ministration. ⁴ κυβέρνησις, εως, ή, administration, governing. ⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ⁶ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁷ ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁸ κρείττων, stronger, more excellent. ⁹ ὑπερβολή, ῆς, ἡ, excess, superiority. ¹⁰ δείκνυμι, show, point out. ¹¹ χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. ¹² ἠχέω, sound, ring out. ¹³ κύμβαλον, ου, τό, cymbal. ¹⁴ ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. ¹⁵ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁶ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁷ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁸ μεθίστημι, remove, turn away. ¹⁹ ψωμίζω, feed with morsels, feed. ²⁰ καίω, burn, ignite. ²¹ ἀφελέω, profit, help. ²² μακροθυμέω, be patient, suffer long. ²³ χρηστεύομαι, be kind, loving.

ή ἀγάπη οὐ ζηλοῖ: 1 ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, 2 οὐ φυσιοῦται, 3 οὐκ ἀσχημονεῖ, 4 5 οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ παροξύνεται, οὐ λογίζεται τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ τῆ 6 άδικία, 7 συγχαίρει 8 δὲ τῆ άληθεία, πάντα στέγει, 9 πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, 7 πάντα ὑπομένει. H ἀγάπη οὐδέποτε έκπίπτει: εἴτε δὲ προφητεῖαι, 8καταργηθήσονται: 5 εἴτε γλῶσσαι, παύσονται: 6 εἴτε γνῶσις, 7 καταργηθήσεται. 5 Έκ μέρους δε γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους προφητεύομεν: όταν δε ἔλθη το 9 τέλειον, 20 τότε τὸ ἐκ μέρους 18 καταργηθήσεται. 15 Ότε ἤμην νήπιος, 21 ώς νήπιος 21 11 έλάλουν, ως νήπιος έφρόνουν, ώς νήπιος έλογιζόμην: ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα 15 τὰ τοῦ νηπίου. 21 Βλέπομεν γὰρ ἄρτι 23 δι' ἐσόπτρου 24 ἐν αἰνίγματι, 25 12 τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον: ἄρτι²³ γινώσκω ἐκ μέρους,¹⁸ τότε δὲ ἐπιγνώσομαι 26 καθώς καὶ ἐπεγνώσθην. 26 Νυνὶ 27 δὲ μένει πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, 13 τὰ τρία ταῦτα: μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

¹ ζηλόω, be zealous, am jealous. ² περπερεύομαι, boast, brag. ³ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁴ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ⁵ παροξύνω, provoke, irritate. ⁶ λογίζομαι, calculate, consider. ⁷ ἀδικία, ας, ή, unrighteousness. ⁸ συγχαίρω, rejoice with. ⁹ στέγω, endure, bear. ¹⁰ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹¹ ὑπομένω, tarry, endure. ¹² οὐδέποτε, never. ¹³ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁴ προφητεία, ας, ή, prophecy. ¹⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁶ παύω, cause to cease. ¹⁷ γνῶσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ¹⁸ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁹ προφητεύω, prophesy, foretell. ²⁰ τέλειος, complete, perfect. ²¹ νήπιος, infant, child. ²² φρονέω, think, judge. ²³ ἄρτι, now, just now. ²⁴ ἔσοπτρον, ου, τό, mirror. ²⁵ αἴνιγμα, τος, τό, riddle, enigma. ²⁶ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ²⁷ νυνί, now, already.

 Δ ιώκετε 1 τὴν ἀγάπην: ζηλοῦτε 2 δὲ τὰ πνευματικά, 3 μᾶλλον δὲ ἵνα προφητεύητε. 4 14 Ο γαρ λαλών γλώσση οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλα τῷ θεῷ: οὐδεὶς γαρ ἀκούει, πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. Ὁ δὲ προφητεύων ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν 3 καὶ παράκλησιν καὶ παραμυθίαν. Ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ό δὲ 4 προφητεύων ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ.' Θέλω δὲ πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, 5 μαλλον δὲ ἵνα προφητεύητε: μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς 10 εἰ μὴ διερμηνεύει, 11 ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴ 6 λάβη. Νυνὶ 12 δέ, ἀδελφοί, 6 έὰν ἔλθω πρὸς ὑμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ὑμᾶς ὠφελήσω, 3 έὰν μὴ ὑμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, 14 ἢ ἐν γνώσει, 15 ἢ ἐν προφητεί 16 ἢ ἐν διδαχῆ; 17 Ὁμως $^{-7}$ τὰ ἄψυχα 19 φωνὴν διδόντα, εἴτε αὐλός, 20 εἴτε κιθάρα, 21 ἐὰν διαστολὴν 22 τοῖς φθόγγοις²³ μὴ διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον²⁴ ἢ τὸ κιθαριζόμενον;²⁵ 8 Καὶ γὰρ ἐὰν ἄδηλον 26 φωνὴν σάλπιγ ξ^{27} δῷ, τίς παρασκευάσεται 28 εἰς πόλεμον; 29 9

¹ διώκω, pursue, persecute. ²ζηλόω, be zealous, am jealous. ³ πνευματικός, spiritual. ⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁶ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁷ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ⁸ παραμυθία, ας, ἡ, encouragement, comfort. ⁹ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁰ ἐκτός, aside from, besides. ¹¹ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹² νυνί, now, already. ¹³ ἀφελέω, profit, help. ¹⁴ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁵ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁶ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁷ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ¹⁸ ὅμως, yet, nevertheless. ¹⁹ ἄψιχος, inanimate, lifeless. ²⁰ αὐλός, οῦ, ὁ, flute, pipe. ²¹ κιθάρα, ας, ἡ, lyre, harp. ²² διαστολή, ῆς, ἡ, difference, distinction. ²³ σθόγγος, ου, ὁ, tone, voice. ²⁴ αὐλέω, play a flute, play the flute. ²⁵ κιθαρίζω, play the lyre, harp. ²⁶ ἄδηλος, unseen, indistinct. ²⁷ σάλπιγξ, τγγος, ἡ, trumpet. ²⁸ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²⁹ πόλεμος, ου, ὁ, war, battle.

Ούτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν μὴ εὔσημον 1 λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; "Εσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα λαλοῦντες. Τοσαῦτα, εἰ 10 τύχοι, γένη φωνών έστιν έν κόσμω και οὐδεν αὐτών ἄφωνον. Έὰν οὖν μη 11 είδω την δύναμιν της φωνης, έσομαι τω λαλούντι βάρβαρος, καὶ ὁ λαλών έν έμοὶ βάρβαρος. Ούτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ ζηλωταί ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν 12 οἰκοδομὴν 10 τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. 11 Δ ιόπερ 12 ὁ λαλῶν 13 γλώσση προσευχέσθω ίνα διερμηνεύη. Έαν γαρ προσεύχωμαι γλώσση, το 14 πνεῦμά μου προσεύχεται, δ δὲ νοῦς 14 μου ἄκαρπός 15 ἐστιν. Τί οὖν ἐστίν; 15 Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ: 14 ψαλω 16 τῷ πνεύματι, $ψαλω̃^{16}$ δὲ καὶ τῷ νοϊ. 14 Ἐπεὶ 8 ἐὰν εὐλογήσης 17 τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν 18 τὸν 16 τόπον τοῦ ἰδιώτου 19 πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῆ σ $\tilde{\eta}^{20}$ εὐχαριστία, 21 ἐπειδ $\tilde{\eta}^{22}$ τί λέγεις οὐκ οἶδεν; Σ ὺ μὲν γὰρ καλῶς 23 εὐχαριστεῖς, 24 ἀλλ' ὁ ἕτερος οὐκ 17

¹ εὔσημος, clear, distinct. ² ἀήρ, ος, ὁ, air. ³ τοσοῦτος, so great, so much. ⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ⁵ γένος, ους, τό, race, kind. ⁶ ἄφωνος, speechless, mute. ⁷ βάρβαρος, barbarian. ⁸ ἐπεί, when, since. ⁹ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ¹⁰ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹¹ περισσεύω, abound, be rich. ¹² διόπερ, therefore, for this very reason. ¹³ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹⁴ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁵ ἄκαρπος, unfruitful, barren. ¹⁶ ψάλλω, sing, sing praise. ¹⁷ εὐλογέω, bless. ¹⁸ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ¹⁹ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ²⁰ σός, your, yours. ²¹ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ²² ἐπειδή, since, because. ²³ καλῶς, rightly, well. ²⁴ εὐχαριστέω, give thanks, thank.

οἰκοδομεῖται. Εὐχαριστῶ² τῷ θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον γλώσσαις λαλῶν: 18 ἀλλ' ἐν ἐκκλησίᾳ θέλω πέντε³ λόγους διὰ τοῦ νοός μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ 19 ἄλλους κατηχήσω, ἡ μυρίους λόγους ἐν γλώσση.

Άδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν: ἀλλὰ τῇ κακίᾳ νηπιάζετε, ταῖς δὲ 20 φρεσὶν τέλειοι γίνεσθε. Ἐν τῷ νόμῷ γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις λαὶ ἐν 21 χείλεσιν ἐτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῷ, καὶ οὐδ οὕτως εἰσακούσονταί μου, λέγει κύριος. Ὠστε αἱ γλῶσσαι εἰς σημεῖόν εἰσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, ἀλλὰ 22 τοῖς ἀπίστοις: ἡ δὲ προφητεία, οὐ τοῖς ἀπίστοις, ἀλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. 23 Ἐὰν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιῶται ἡ ἄπιστοι, όὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; Ἑὰν δὲ πάντες 24 προφητεύωσιν, ἐισέλθῃ δὲ τις ἄπιστος ἡ ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων,

¹οἰκοδομέω, build up, construct. ²εὐχαριστέω, give thanks, thank. ³πέντε, five, 5. ⁴νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ⁵κατηχέω, teach by word of mouth. ⁶μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⊓ρρήν, φρενός, ἡ, thinking, understanding. ⁵κακία, ας, ἡ, malice, evil. ⁰νηπιάζω, be (as) a child, babe. ¹⁰ τέλειος, complete, perfect. ¹¹ έτερόγλωσσος, of another tongue. ¹² χεῖλος, ους, τό, lip, edge. ¹³ εἰσακούω, listen, hear. ¹⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹⁵προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹² ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹⁵ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁰ προφητεύω, prophesy, foretell. ²⁰ ἐλέγχω, convict, reprove.

Byzantine ΝΤ Πρὸς Κορινθίους Α 14:25

ἀνακρίνεται¹ ὑπὸ πάντων, καὶ οὕτως τὰ κρυπτὰ² τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ³ 25 γίνεται: καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων⁴ ὅτι Ὁ θεὸς ὄντως⁵ ἐν ὑμῖν ἐστιν.

Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; "Οταν συνέρχησθε, " ἔκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ⁷ ἔχει, διδαχὴν ⁸ 26 ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ⁸ ἔχει, ἑρμηνείαν ¹⁰ ἔχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. Εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ ¹² μέρος, 27 καὶ εἶς διερμηνευέτω: ¹⁴ ἐὰν δὲ μὴ ῇ διερμηνευτής, ¹⁵ σιγάτω ¹⁶ ἐν ἐκκλησία: 28 ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. Προφῆται δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ 29 ἄλλοι διακρινέτωσαν. ¹⁷ Ἐὰν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῆ ¹⁸ καθημένῳ, ὁ πρῶτος 30 σιγάτω. ¹⁶ Δύνασθε γὰρ καθ' ἕνα πάντες προφητεύειν, ¹⁹ ἵνα πάντες μανθάνωσιν, 31 καὶ πάντες παρακαλῶνται: καὶ πνεύματα προφητῶν προφήταις ὑποτάσσεται. ²¹ 32

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² κρυπτός, hidden, secret. ³ φανερός, manifest, apparent. ⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁵ ὅντως, really, indeed. ⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁻ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ⁵ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ¹ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹ ὑ ἑρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation. ¹ ¹ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹ ² ἀνά, upwards, upon. ¹ ¾ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹ ⁴ διερμηνεύω, translate, interpret. ¹ ⁵ διερμηνεύτης, οῦ, ὁ, interpreter, translator. ¹ ⁶ σιγάω, be silent, become silent. ¹ διακρίνω, discriminate, judge. ¹ ὁ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ² ὑ μανθάνω, learn, ascertain. ² ἱ ὑποτάσσω, subject, put in subjection.

Οὐ γάρ ἐστιν ἀκαταστασίας¹ ὁ θεός, ἀλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς 33 ἐκκλησίαις τῶν ἁγίων.

Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν: οὐ γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς 34 λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, 35 ἐν οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν: αἰσχρὸν γάρ ἐστιν γυναιξὶν ἐν ἐκκλησία λαλεῖν. Ἡ ἀφ' ὑμῶν ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; Ἡ εἰς ὑμᾶς μόνους 36 κατήντησεν;

Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός, επιγινωσκέτω ἃ γράφω ὑμῖν, ὅτι 37 κυρίου εἰσὶν ἐντολαί. Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, αγνοείτω. 38

¹ ἀκαταστασία, ας, ἡ, distrurbance, disorder. ² σιγάω, be silent, become silent. ³ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁴ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ⁵ μανθάνω, learn, ascertain. ⁶ αἰσχρός, shameful, base. ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ πνευματικός, spiritual. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 14:39

Ώστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε¹ τὸ προφητεύειν,² καὶ τὸ λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε:³ 39 πάντα εὐσχημόνως⁴ καὶ κατὰ τάξιν⁵ γινέσθω.

¹ζηλόω, be zealous, am jealous. ²προφητεύω, prophesy, foretell. ³κωλύω, forbid, hinder. ⁴εὐσχημόνως, becomingly, properly. ⁵τάξις, εως, ή, arranging, order. ⁶γνωρίζω, make known, declare. ⁷παραλαμβάνω, receive, take. ⁸κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ἐκτός, aside from, besides. ¹⁰εἰκῆ, without cause or reason, vainly. ¹¹θάπτω, bury. ¹²Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹³εἶτα, then, thereafter. ¹⁴ἔπειτα, then, after this. ¹⁵ἐπάνω, above, over (gen). ¹⁶πεντακόσιοι, five hundred, 500. ¹⁷ἐφάπαξ, once for all, once. ¹⁸ἄρτι, now, just now. ¹⁹κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ²⁰Ἰάκωβος, James, Jacob. ²¹ώσπερεί, like, as. ²²ἔκτρωμα, τος, τό, untimely birth. ²³ἐλάχιστος, least, smallest. ²⁴ἰκανός, sufficient, able. ²⁵διότι, because, on this account.

ἐδίωξα¹ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Χάριτι δὲ θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ 10 εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ² ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον³ αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα,⁴ οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως 11 κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς λέγουσίν τινες ἐν ὑμῖν 12 ὅτι ἀνάστασις⁵ νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις⁵ νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ 13 χριστὸς ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν² ἄρα˚ τὸ κήρυγμα⁻ ἡμῶν, 14 κενὴ² δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες˚ τοῦ θεοῦ, ὅτι 15 ἐμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστόν, ὃν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ᾽ ἄρα˚ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς 16 ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία¹⁰ ἡ πίστις ὑμῶν: ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς 17 ἀμαρτίαις ὑμῶν. Ἄρα˚ καὶ οἱ κοιμηθέντες¹¹ ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῆ ζωῆ 18

¹ διώκω, pursue, persecute. ² κενός, empty, vain. ³ περισσός, excessive, abundant. ⁴ κοπιάω, toil, labor. ⁵ ἀνάστασις, εως, ή, resurrection, rising again. ⁶ ἄρα, so, then. ⁷ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁸ ψευδόμαρτυς, υρος, ό, false witness. ⁹ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ¹⁰ μάταιος, vain, useless. ¹¹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 15:20

ταύτη ἠλπικότες έσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

Νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο. 20 Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις νεκρῶν. 22 ဪ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται. Ἐκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι: ἀπαρχὴ χριστός, 23 ἔπειτα οἱ τοῦ χριστοῦ ἐν τῇ παρουσίᾳ ἀντοῦ. Εἶτα τὸ τέλος, ἀνταν παραδῷ 24 τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήση πασαν ἀρχὴν καὶ πάσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, αχριί οἱ ἄν θῇ πάντας τοὺς 25 ἐχθροὺς τὸ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος. 26 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὁ ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. "Οταν δὲ εἴπῃ ὅτι Πάντα ὑποτέτακται, δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος αὐτῷ τὰ πάντα. "Οταν δὲ 28

¹ ἐλπίζω, hope, hope for. ² ἐλεεινός, miserable, pitiable. ³ νυνί, now, already. ⁴ ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ⁵ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁶ ἐπειδή, since, because. ⁶ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ⁶ ἄσπερ, just as, even as. ⁶ ζωρποιέω, make alive, make to live. ¹¹ τάγμα, τος, τό, division, group. ¹¹ ἔπειτα, then, after this. ¹² παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹³ εἶτα, then, thereafter. ¹⁴ τέλος, ους, τό, end, purpose. ¹⁵ καταργέω, make ineffective, abolish. ¹⁶ βασιλεύω, reign, rule. ¹⁻ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹ፄ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ¹⁰ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ²⁰ δῆλος, clear, evident. ²¹ ἐκτός, aside from, besides.

ύποταγή αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υίὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἡ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

'Επεὶ' τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Εἰ ὅλως νεκροὶ οὐκ 29 ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν 30 πᾶσαν ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ τὴν ὑμετέραν καύχησιν, ἢν ἔχω ἐν 31 χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ἐν Ἐφέσῳ, 32 τί μοι τὸ ὄφελος, εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὕριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε: Φθείρουσιν ἢθη ἡ χρηστὰ ὁ ὁμιλίαι κακαί. 33 Ἐκνήψατε δικαίως καὶ μὴ ἀμαρτάνετε: ἀγνωσίαν γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν: πρὸς ἐντροπὴν ὑμῖν λέγω.

¹ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ² ἐπεί, when, since. ³ ὅλως, altogether, completely. ⁴ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ⁵ νή, by (a particle of affirmation employed in oaths). ⁶ ὑμέτερος, your. ⁷ καύχησις, εως, ἡ, boasting, act of boasting. ⁸ θηριομαχέω, fight with wild animals. ⁹ Έφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ¹⁰ ὄφελος, ους, τό, use, benefit. ¹¹ αὔριον, tomorrow. ¹² πλανάω, deceive, lead astray. ¹³ φθείρω, destroy, corrupt. ¹⁴ ἡθος, ους, τό, custom, habit. ¹⁵ χρηστός, good, kind. ¹⁶ ὁμιλία, ας, ἡ, association, company. ¹⁷ ἐκνήφω, come to one's senses. ¹⁸ δικαίως, righteously, justly. ¹⁹ άμαρτάνω, sin. ²⁰ ἀγνωσία, ας, ἡ, ignorance. ²¹ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation.

Άλλ' ἐρεῖ τις, Π ῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Π οίω δὲ σώματι ἔρχονται; Ἄφρον, σὸ δ 35 σπείρεις, οὐ ζωοποιεῖται³ ἐὰν μὴ ἀποθάνη: καὶ δ σπείρεις, οὐ τὸ σῶμα τὸ 37 γενησόμενον σπείρεις, άλλὰ γυμνὸν 4 κόκκον, 5 εἰ τύχοι, 6 σίτου 7 ἤ τινος τῶν λοιπών: ὁ δὲ θεὸς αὐτῷ δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστῳ τῶν 38 σπερμάτων s τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ αὐτὴ σάρξ: ἀλλὰ ἄλλη μὲν 39ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνῶν, ἄλλη δὲ ἰχθύων, 10 ἄλλη δὲ πτηνῶν. 11 Καὶ 40 σώματα ἐπουράνια, 12 καὶ σώματα ἐπίγεια: 13 ἀλλ' ἑτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων 12 δόξα, ἐτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. 13 Ἄλλη δόξα ἡλίου, 14 καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, 15 41 καὶ ἄλλη δόξα ἀστέρων: 6 ἀστὴρ 6 γὰρ ἀστέρος 6 διαφέρει 7 ἐν δόξη. Οὕτως καὶ 42 ή ἀνάστασις 18 τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν φθορᾶ 19 ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσία 20 43 σπείρεται ἐν ἀτιμία, 21 ἐγείρεται ἐν δόξη: σπείρεται ἐν ἀσθενεία, 22 ἐγείρεται ἐν δυνάμει: σπείρεται σῶμα ψυχικόν, 23 ἐγείρεται σῶμα πνευματικόν. 24 "Εστιν 44

¹ποῖος, what sort of? what? of what sort. ²ἄφρων, foolish, senseless. ³ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁴γυμνός, naked, wearing only under-garments. ⁵κόκκος, ου, ὁ, grain, seed. ⁶τυγχάνω, obtain, happen. ⁷σῖτος, ου, ὁ, wheat, grain. ⁸σπέρμα, τος, τό, seed, offspring. ⁹κτῆνος, ους, τό, beast of burden. ¹⁰ἰχθύς, ύος, ὁ, fish. ¹¹πτηνός, feathered, winged. ¹²ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ¹³ἐπίγειος, of the earth, earthly. ¹⁴ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ¹⁵σελήνη, ης, ἡ, moon. ¹⁶ἀστήρ, ος, ὁ, star. ¹⁷διαφέρω, differ, carry through. ¹⁸ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹⁹ φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ²⁰ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ²¹ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ²²ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ²³ ψυχικός, natural, wordly-minded. ²⁴πνευματικός, spiritual.

σωμα ψυχικόν, καὶ ἔστιν σωμα πνευματικόν. Οὕτως καὶ γέγραπται, Ἐγένετο 45 ὁ πρωτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζωσαν. Ὁ ἔσχατος Ἀδὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. Άλλ οὐ πρωτον τὸ πνευματικόν, άλλὰ τὸ ψυχικόν, ἔπειτα τὸ 46 πνευματικόν. Ὁ πρωτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός: ὁ δεύτερος ἄνθρωπος ὁ 47 κύριος ἐξ οὐρανοῦ. Οἷος ὁ χοϊκός, τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, καὶ οἷος ὁ 48 ἐπουράνιος, τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι: καὶ καθως ἐφορέσαμεν τὴν εἰκόνα 49 τοῦ χοϊκοῦ, φορέσωμεν καὶ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐπουρανίου.

Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἶμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομῆσαι 11 οὐ 50 δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ 12 τὴν ἀφθαρσίαν 13 κληρονομεῖ. 11 Ἰδού, μυστήριον 14 ὑμῖν 51 λέγω: πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα, 15 πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα, 16 ἐν ἀτόμῳ, 17 52 ἐν ῥιπῆ 18 ὀφθαλμοῦ, ἐν τῆ ἐσχάτη σάλπιγγι: 19 σαλπίσει 20 γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ

¹ ψυχικός, natural, wordly-minded. ² πνευματικός, spiritual. ³ ζωοποιέω, make alive, make to live. ⁴ ἔπειτα, then, after this. ⁵ χοϊκός, made of earth or dust, earthy. ⁶ δεύτερος, second. ⁷ οἷος, such as, of what kind. ⁸ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁹ φορέω, wear, bear. ¹⁰ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ¹¹ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹² φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ¹³ ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ¹⁴ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁵ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁶ ἀλλάσσω, change, alter. ¹⁷ ἄτομος, indivisible moment of time, moment. ¹⁸ ῥιπἡ, ῆς, ἡ, rapid movement, twinkling. ¹⁹ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ²⁰ σαλπίζω, sound a trumpet.

έγερθήσονται ἄφθαρτοι, αὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα. Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο 53 ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν. Ὁταν 54 δὲ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀφθαρσίαν, καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσηται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῖκος. Ποῦ σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; Ποῦ σου, 仵λη, τὸ νῖκος; Τὸ δὲ 55 κέντρον τοῦ θανάτου ἡ ἁμαρτία: ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος: τῷ δὲ 57 θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Ὠστε, 58 ἀδελφοί μου ἀγαπητοί, ἑδραῖοι γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, περισσεύοντες ἱ ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, εἰδότες ὅτι ὁ κόπος ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς ἱ ἐν κυρίῳ.

¹ ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ² ἀλλάσσω, change, alter. ³ φθαρτός, perishable, corruptible. ⁴ ἐνδύω, put on, clothe. ⁵ ἀφθαρσία, ας, ή, incorruptibility, immortality. ⁶ θνητός, subject to death, mortal. ⁷ ἀθανασία, ας, ή, immortality. ⁸ καταπίνω, drink down, swallow. ⁹ νῖκος, ους, τό, victory. ¹⁰ ποῦ, where? ¹¹ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹² Ἅδης, ου, ὁ, Hades. ¹³ ἑδραῖος, steadfast, firm. ¹⁴ ἀμετακίνητος, immovable, firm. ¹⁵ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁶ πάντοτε, always, at all times. ¹⁷ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁸ κενός, empty, vain.

 Π ερὶ δὲ τῆς λογίας 1 τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ 2 διέταξα 3 ταῖς ἐκκλησίαις τῆς 16Γαλατίας, ούτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν 2παρ' ξαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων ὅ τι ἂν εὐοδῶται, ὅ ἴνα μή, ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι γίνωνται. "Όταν δὲ παραγένωμαι, οῦς ἐὰν δοκιμάσητε δι' ἐπιστολῶν, 3 τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν 10 τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ: ἐὰν δὲ ἦ ἄξιον 11 4 τοῦ κάμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύσονται. Ἐλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν 5 Μακεδονίαν 12 διέλθω: 13 Μακεδονίαν 12 γὰρ διέρχομαι: 13 πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν 14 6 παραμεν $\tilde{\omega}$, $\tilde{\eta}$ καὶ παραχειμάσ ω , $\tilde{\omega}$ ἵνα ύμεῖς με προπέμψητε $\tilde{\omega}$ οδ έὰν πορεύωμαι. Οὐ θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι 19 ἐν παρόδ $ω^{20}$ ἰδεῖν: ἐλπίζ $ω^{21}$ δὲ χρόνον τινὰ 7ἐπιμεῖναι 22 πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπη 23 Ἐπιμεν $\tilde{\omega}^{22}$ δὲ ἐν Ἐφέσ $\tilde{\omega}^{24}$ ἕ $\tilde{\omega}$ ς 8τῆς Πεντηκοστῆς: 25 θύρα 26 γάρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ ἐνεργής, 27 καὶ 9αντικείμενοι²⁸ πολλοί.

¹λογία, ας, ἡ, collection, collecting. ²ὤσπερ, just as, even as. ³διατάσσω, command, give orders to. ⁴Γαλατία, ας, ἡ, Galatia. ⁵θησαυρίζω, lay up, store up. ⁶εὐοδόω, cause to prosper. ⁷παραγίνομαι, come, arrive. ⁸δοκιμάζω, prove, approve. ⁹ἐπιστολή, ῆς, ἡ, letter, dispatch. ¹⁰ἀποφέρω, carry off, bear away. ¹¹ ἄξιος, worthy, deserving. ¹²Μακεδονία, ας, ἡ, Macedonia. ¹³διέρχομαι, cross over, pass through. ¹⁴ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁵ παραμένω, remain beside, continue. ¹⁶ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹⁷ προπέμπω, send before, send forth. ¹⁸οὖ, where, when. ¹⁹ ἄρτι, now, just now. ²⁰ πάροδος, ου, ἡ, passage, thoroughfare. ²¹ ἐλπίζω, hope, hope for. ²² ἐπιμένω, continue, remain. ²³ ἐπιτρέπω, permit, allow. ²⁴*Εφεσος, ου, ἡ, Ephesus. ²⁵ πεντηκοστή, ῆς, ἡ, Pentecost. ²⁶θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²⁷ ἐνεργής, effective, active. ²⁸ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose.

Έὰν δὲ ἔλθη Τιμόθεος, βλέπετε ἵνα ἀφόβως γένηται πρὸς ὑμᾶς: τὸ γὰρ ἔργον 10 κυρίου ἐργάζεται ὡς καὶ ἐγώ. Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήση: προπέμψατε δὲ 11 αὐτὸν ἐν εἰρήνη, ἵνα ἔλθη πρός με: ἐκδέχομαι γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. 12 Περὶ δὲ Ἀπολλώ τοῦ ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθη πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν: καὶ πάντως οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθη, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήση.

Γρηγορεῖτε, 10 στήκετε 11 ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, 12 κραταιοῦσθε. 13 Πάντα ὑμῶν ἐν 13 ἀγάπῃ γινέσθω.

Παρακαλώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί – οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανᾶ, 14 ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ 15 15 τῆς Ἁχαΐας, 16 καὶ εἰς διακονίαν 17 τοῖς ἀγίοις ἔταξαν 18 ἑαυτούς – ἵνα καὶ ὑμεῖς 16 ὑποτάσσησθε 19 τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῷ συνεργοῦντι 20 καὶ κοπιῶντι. 21 17

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² ἀφόβως, fearlessly. ³ ἐργάζομαι, work, word. ⁴ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁵ προπέμπω, send before, send forth. ⁶ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁻ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁵ πάντως, altogether, by all means. ⁵ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ¹⁰ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹¹ στήκω, stand, stand fast. ¹² ἀνδρίζομαι, act like a man, am brave. ¹³ κραταιόω, strengthen, confirm. ¹⁴ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ¹⁵ ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ¹⁶ Ἁχαΐα, ας, ἡ, Achaia. ¹⁻ διακονία, ας, ἡ, waiting at table, service. ¹⁵ κάσσω, arrange, appoint. ¹⁵ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ²⁰ συνεργέω, work together. ²¹ κοπιάω, toil, labor.

Χαίρω δὲ ἐπὶ τῆ παρουσία Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Άχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα οὖτοι ἀνεπλήρωσαν. Ἡνέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ 18 ὑμῶν: ἐπιγινώσκετε ὁ οὖν τοὺς τοιούτους.

Άσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας: ἀσπάζονται ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ 19 ἀκύλας καὶ Πρίσκιλλα, το τῆ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησία. ἀσπάζονται 20 ὑμᾶς οἱ ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι ἀγίῳ.

Ὁ ἀσπασμὸς ¹³ τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ ¹⁴ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, 21 ἤτω ἀνάθεμα. ¹⁵ Μαρὰν ¹⁶ ἀθά. ¹⁶ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. 23 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ. Ἀμήν.

¹παρουσία, ας, ή, presence, coming. ²Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ³Φορτουνάτος, ου, ὁ, Fortunatus. ⁴Άχαϊκός, οῦ, ὁ, Achaicus. ⁵ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁶ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ⁷ἀναπαύω, refresh, take rest. ⁸ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ⁹Ἀσία, ας, ἡ, Asia. ¹⁰ἀκύλας, ὁ, Aquila. ¹¹Πρίσκιλλα, ης, ἡ, Prisca, Priscilla. ¹²φίλημα, τος, τό, kiss. ¹³ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ¹⁴φιλέω, love, kiss. ¹⁵ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹⁶αθά, come (Aramaic).